

“ ZARJA ”

MESEČNIK ZA SLOVENSKO ŽENSTVO V AMERIKI.

Štev. (No.) 14.

August, 1930

Letnik (Volume) 2.

Še nekaj odmevov po konvenciji

KO smo ženske ustanovljale Slovensko Žensko Zvezo pred tremi leti, se je povdarjalo, da bodi podlaga naši Zvezi ista, katero je imel in skozi stoletja čuval slovenski narod, namreč — katoliška vera. Prva konvencija v Chicagi je potrdila ustanovo in odredila, da imajo vstop v Zvezo le **praktične katoličanke**. Konvencija v Sheboyganu je potrdila stališče Zveze s sprejetjem **načelne izjave**, ki se glasi: **Slovenska Ženska Zveza je ustanovljena na katoliškem temelju. Ta temelj Zveze ostane neizpremenjen, dokler ga ne ovržejo tri redne konvencije zaporedoma s tričetrtinsko večino, ali pa članstvo s tričetrtinsko večino oddanih glasov pri treh referendumih; toda od enega referenduma do drugega mora poteči najmanj tri leta časa.**

S tem je povedano dovolj jasno, na kakem stališču stoji Zveza. Ravno tako so naša pravila umljiva in jasna dovolj, da jih vsakdo lahko razume, kdor jih razumeti hoče. Članice in uradnice so jih razumele, in do sedaj so se ta pravila, kolikor nam znano, spolnovala; uverjene smo, da se bodo tudi zanaprej.

Zadnja konvencija je odredila, da naj pridobi Zveza enega izmed č. g. duhovnikov za sotrudnika pri glasilu “Zarja”. Glavni odbor je naprosil Rev. Anton Schiffrerja, ki je bil že zadnja leta naš sve-

tovalec, naj z nami sodeluje še zanaprej ter obenem sprejema pritožbe in odgovarja na vprašanja, tika-joča se verskih zadev. Zato ste prošene vse članice, kakor uradnice posameznih podružnic, da se v vseh takih slučajih obrnete do Rev. A. Schiffrer, St. Mary's Hospital, Milwaukee, Wis.

Slovenski duhovščini, ki je z nami delovala, pisala članke v naše glasilo, tem potom v imenu članstva izrekam pristočno zahvalo. Članstvo opozarjam, da naj vrši dolžnosti tako do svojega verskega prepričanja, kakor do Zveze. S tem boste koristile ravno tako same sebi, kot organizaciji. Le če spolnujete vsa pravila, moremo pričakovati, da se bo v Zvezi zbral cvet slovenskega katoliškega ženstva. Svet ni bil ustvarjen v enem dnevu in še danes, po toliko tisoč letih godrnjamo, da ni vse v redu. Zato tudi organizacija, katero so ustanovile šibke ženske roke, ne more biti v treh letih popolna. Če bo pa vsaka storila svojo dolžnost, nam je zagotovljen vsestranski napredek. In če ostali zunaj Zveze upoštevajo dejstvo, da je vsak začetek težak in vsak obstanek neprenehana borba, sem prepričana, da bomo s skupnim delovanjem in v slogi z vsemi dosegle, da bo Ženska Zveza sčasoma postala to, kar smo že od početka želele, namreč: **Idealna Organizacija Slovenskega Ženstva v Ameriki.**

Marie Priland, predsednica.

P. Aleksander:

KATARINKA ŽITO ŽANJE . . .

Katarinka žito žanje,
v nedrjih ji rožmarin dehti . . .
Katarinki nad poljano belo
se škrjanček smeje, govori:

Oj žanjica-Katarinka,
komu dala boš svoj rožmarin?
Snoči šel je fantič mimo okna,
njemu rožo dala boš v spomin.

Katarinka tiho žanje . . .
Rožmarin pa nagajivčku de:
Veš škrjanček, pa si se opekeli,
Katarinki govorilo je srce.

Mar so ji vse nočne sove,
polne so jih hoste po gorah.
Rožmarin dobil bo fant od fare,
z Bogom v duši, z žulji na rokah.

Baragova stoletnica

BARAGOVO leto — 1930 — stoletnica njegovega prihoda v Ameriko. Vsa ameriška Slovenija se pripravlja, da dostojno proslavi ta zgodovinski dogodek — prihod prvega Slovenca in največjega slovenskega škofa v Ameriko.

Dve veliki prireditvi — dve proslavi sta že za nami. Prva je bila na Evelethu — velika manifestacija, na kateri se je tisoče Slovencev in ostalih Jugoslovanov poklonilo spomenu tega velikega moža. Druga je bila v Lemontu, kjer so očetje frančiškani imeli Baragovo in indijansko razstavo. Tudi to je obiskalo na tisoče Slovencev — znamenje, da se naši rojaki resnično zavedajo pomena te stoletnice.

Tretja in najbolj pomenljiva se bo pa vršila meseca avgusta in sicer z romanjem v Marquette in veliko manifestacijo na Calumetu, Mich. Prepričani smo, da verski čut in globoko spoštovanje do velikega Barage bo marsikaterega Slovenca odtrgal od njegovega dela za nekaj dni, da pohiti z drugimi vred na njegov grob, kjer počiva njegovo truplo, in tam izkaže ljubezen do velikega cerkvenega vladike.

V Marquettu ne bo dne 9. avgusta večje manifestacije, ker je želeti, da se tam izvrši vse bolj tiho in častitljivo, kakor se pač spodobi pri grobnici. — Večja prireditve z govori in petjem in obhodom po mestu se bo vršila naslednji dan na Calumetu, in Calumet bo skrbel, da bo ta proslava v resnici nekaj impozantnega.

Torej se pripravite vsi za dan 9. in 10. avgusta. Calumetski odbori so pridno na delu, da pripravijo vse potrebno za sprejem in pogoščenje romarjev. V nedeljo večer, 6. julija, se je vršila v dvorani slovenske lerkve sv. Jožefa glavna seja za to proslavo, na kateri so bili imenovani potrebni odbori, kakor: finančni, stanovanjski, prosvetni, manifestacijski, prometni, odbor za dekoracije, za program, za park itd. Že sedaj opozarjam one, kateri želijo, da jim preskrbi odbor stanovanje za časa njihovega bivanja na Calumetu, da isto naznanijo predsedniku stanovanjskega odbora, čigar naslov je: Josip Butala, 324 Calumet St., Laurium, Mich. Ta odbor bo preskrbel vsakemu stanovanje, kdor se bo obrnil do njega.

Natančen program za dotični dan bomo izdelali v kratkem in ga priobčili v listih. Želeti je, da nas rojaki posetijo od blizu in daleč. Tukaj je zemlja, kjer je deloval pokojni Baraga. Popeljali se bomo v bližnji Eagle Harbor ter obiskali cerkvico, katero je on postavil in ki še sedaj stoji, dasi je v zelo slabem stanju. Ako bo mogoče, jo bomo popravili in

olepšali in v naprej saj bi čestilci Barage jo obiskali vsako leto na določen dan. Še več drugih zanimivosti boste videli tukaj iz časa Baragovega življenja.

Kdor torej le more, se naj odtrga od svojega dela za nekaj dni ter naj obiše Marquette in Calumet.

Jos. Chesarek, tajnik odbora.

* * *

Navedeno povabilo pove dosti jasno, zakaj se gre. Upam, da mi g. Chesarek ne bo štel v greh, ker rabim poročilo dobesedno. Pristavim le toliko, da trdno upam in želim, da bo med udeleženci tudi lepo število članic Slov. Ženske Zveze, ki je še vedno pokazala, da je njeno članstvo vneto sodelovati vedno, kadar se gre za dobro stvar.

Za dobro stvar se gre! Narod, ki svojih mož ne spoštuje, jih ni vreden! V deželi živimo, katere prebivalci se sicer bijejo na prsa, da so najbolj demokratičen narod, na drugi strani pa gledajo po strani vsakogar, katerega predniki se niso pripeljali v Ameriko na ladji Mayflower. Vsaka rodbina je stopila na ameriška tla pred tristo leti; vsakdo je potomec sedmega rodu. To si štejejo v svoj ponos. Poljaki imajo svoje može: Pulaski in Kosciuszko; Nemci barona von Steuben; Francozi Lafayette; Norvežani napol mističnega Leif Ericksona, in Italijani svojega Kolumba. Kaj imamo mi Slovenci? Škof Baraga, škof Mrač, škof Vertin, škof Trobec, škof Stariha, opat Ločnikar; misijonarji Lavtižar, Pirc, Čebul in Msgr. Buh. Ti vsi so naši možje, in vsakdo izmed njih vreden, da smo ponosni nanj. Koliko izmed nas ve, kdo so bili ti možje, kaj so storili za svoj narod, za našo novo domovino in kje počivajo njinove kosti? In vendar zgodovina te dežele govori, da so ti možje s svojim delom odprli civilizaciji pokrajine znane kot Northwest, in to brez prelitja ene same kaplje krvi.

Da, tudi mi se lahko bijemo na prsi, češ, da je tudi naš mali narod položil na žrtvenik blagostanja te dežele svoj delež, primeren narodom, večjim in bogatejšim po številu. Še več! Med tem, ko so drugi narodi pošiljali v začetku nasaljevanja v novo zemljo vse od kraja, in dosti gnilega, je naš slovenski narod poslal najboljše, kar je imel: moža učenjaka, moža pisatelja, moža dela, moža molitve, moža svetega — Friderika Ireneja Baraga. Vsi drugi omenjeni naši veliki možje so bili njegovi varovanci in njegovi učenci, ter so prišli v to deželo večjidel potom njegovega posredovanja.

Friderik Baraga je zagledal prvič luč sveta dne 29. junija 1797 na posestvu Malavas, fara Dobrniče v Suhi krajini na Dolenjskem. Mati Marija Katarina Jozefa je izhajala iz plemiške rodovine Jenčič in posestvo Malavas je prišlo njej v roke kot ded-

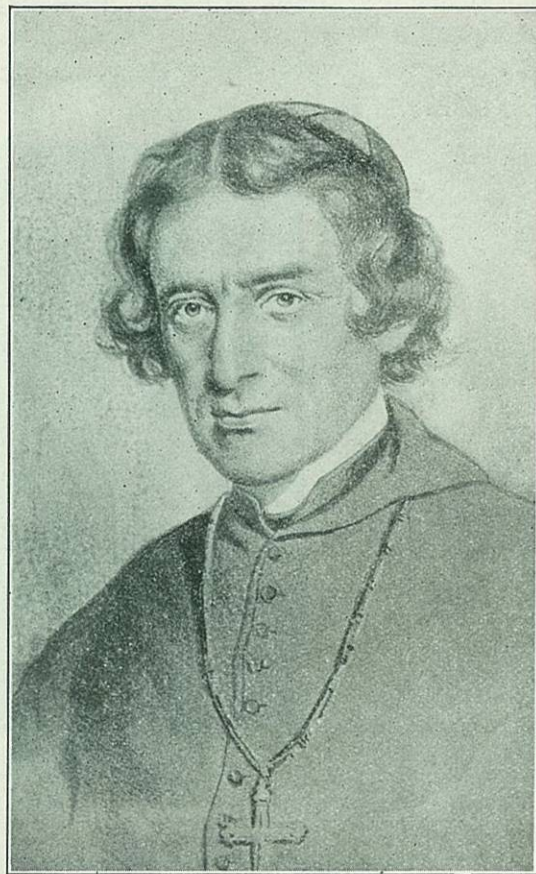
ščina po očetu. V zakonu s kmečkim sinom Janezom Nepomukom Baraga je imela petero otrok; četrtri je bil Friderik Irenej. Dobra in pobožna roditelja sta čakala le malo let sreče med svojimi otroci; mati je umrla v letu 1808, očeta so pa položili v grob l. 1812. Prof. Dr. Gregor Dolinar, stric in varuh Friderikov, je skrbel za bistrega mladeniča po smrti njegovih starišev.

Po končanih gimnazijskih študijah si je Friderik izvolil poklic zagovornika. Stopil je na univerzo na Dunaju v jeseni l. 1816, ter končal svoje študije z izvrstnim uspehom. Ni bil zadovoljen s svojim poklicom, in zato je vstopil v ljubljansko semenišče takoj, ko je izvršil juridične izpite na Dunaju. Posvečen je bil v mašnika 21. septembra 1823. V vasi Šmartno pri Kranju je nastopil svojo prvo službo kot kapelan. Nadaljeval je v isti službi v Metliki, ko je zaslišal glas Učenika: “Vzemi križ na svoje rame in hodi za menoj!” Dne 31. decembra l. 1830 je stopil prvič na ameriška tla v New York City in nadaljeval svojo pot v Cincinnati, Ohio, k škofu Fenwick, kateremu je razložil, da hoče posvetiti svoje življenje onim, ki so tavalj v senci teme.

Njegova želja je bila kmalu uslišana. V mesecu maju ga srečamo v državi Michigan med rododom Ottawa Indijancev v Arbre Croche. Kot nam pripoveduje Rev. Verwyst, O.F.M., njegov zgodovinar, je krstil tamkaj 547 paganov v teku dveh let. Dne 8. septembra 1833 je ustanovil faro v Grand River, Mich. Postavil je tam cerkev, šolo in župnišče, predno se je preselil v La Pointe, Wis., med rod Chippewa, dne 27. julija 1835. V teku osmih let je krstil 981 paganov, Indijancev in belokožcev. Nato je ustanovil l. 1843 takozvano L'Anse Indian Mission v Michiganu in razširil svoje delovanje med belokožci v bakrenem okraju. To so bila leta pomanjkanja in trpljenja za misijonarja. Na nogah noč in dan, na potu v zimi in snegu in v viharjih na jezeru Superior, je preživel celih deset let, dokler ni postal severni del države Michigan apostolski vikarijat. Cerkev je prvič pripoznala delovanje Baragovo dne 29. julija 1853, ko je bil posvečen v katedrali v Cincinnati, Ohio, za škofa, s stolico v Sault St. Marie. Leta 1865 je prenesel škofijski sedež v mesto Marquette, Mich. V duhu svetosti in v skrajni revščini je tamkaj zatisnil svoje oči dne 19. januarja 1868.

Zgodovinar Fr. Vermyst razloži življenje škofa Barage v par kratkih besedah tako-le: “Ni ga misijonarja v modernih časih, ki je bil bolj priljubljen in spoštovan pri Indijancih in belokožcih kot Baraga. Ljubil je Indijance in oni njega. Vsi, tudi nekatoličani, so ga spoštovali kot idealnega človeka, kristjana in škofa.” Chippewa in Ottawa Indijanci ga priznavajo za svojega apostola. Ni jim prinesel

samo luč vere, temveč tudi znanstvo njihovega lastnega jezika. Prvo knjigo v Chippewa jeziku je spisal Baraga. Pripoznan je kot jezikoslovec, katerega slovnica in besednjak se še danes rabita kot podlaga chippewanskega jezika. Med indijanskimi misijonarji ni najti njemu nobene primere; nihče ni pripeljal v naročje svete cerkve toliko nevernikov kot on. Po svojih potovanjih, trpljenju, ponižnosti in ljubezni do Boga in bližnjega, ga prekaša med apostoli edino sv. Pavel. Ker je bil celo življenje šibke postave in slabotnega zdravja, ne moremo razložiti njegovega delovanja, trpljenja in uspeha drugače, kot z besedami sv. pisma: bil je iz-

Iz Rezekove knjige.
Škof Friderik Baraga.

bran kot posoda, da ponese ime svojega Boga med pogane. In On, ki ga je poslal, ga je podpiral na vseh njegovih poti.

Med Slovenci je znan kot eden izmed najplodovitejših pisateljev one dobe, ko je bil slovenski jezik še v povojih. Knjigo “Češčenje in posnemanje blažene Matere božje” je izdal še, predno so znali Slovenci izraziti šumnike z eno samo črka in še predno je Prešeren zapel o narodnih delavcih, da: “Kranjec moj mu osle kaže. On živi, umrje brez denarja.” “Dušna Paša” je še danes znana kot najbolj priljubljena slovenska molitvena knjižica. S knji-

go ‘‘Šege in navade med Indijanci’’ je odprl svojemu narodu prvič pogled v daljno Ameriko. Kot misijonar v mrzlem Michiganu je kljub obilnemu delu mislil na svoj narod in ob slabo brleči svetilki sestavljal knjigo ‘‘Zlata jabelka’’ v l. 1844. Do zadnjega diha je Baraga ljubil svoj narod.

Baraga je naš. Ker je bil on prvi slovenski misijonar iz naših krajev, bi imel biti v posebni časti ravno med nami, ameriškimi Slovenci. V koliko se ga je upoštevalo do sedaj, ne vem. Kolikor meni znano, nosi do sedaj le eno društvo KSKJ. njegovo ime, in sicer društvo Friderik Baraga v Chisholm, Minn., ustanovljeno l. 1914. Leto dni popreje je ustanovil pokojni Rev. Anton Sojar društvo slovenskih bogoslovcev v St. Paul, Minn., in imenoval društvo Baraga.

Nikdar ni pričakoval Baraga posvetne slave in

in stopinj, katere je napravil ta sveti mož; njegovo ime bo ostalo nesmrtno po vseh onih pokrajinah, ki mejijo na jezero Lake Superior.

Barago imenujem svetega moža, dasiravno še ni cerkev pritislila uradnega pečata na njegovo sveto življenje in delovanje in tudi še ni položila glorijske okolo njegove glave. Po pravici lahko pričakujemo, da se to zgodi še v naših dneh. Lastnosti, katere mi smatramo kot neobhodno potrebne za svetost te ali one osebe, najdemo vse v popolni meri v življenju škofa Barage. Če je mera popolnosti besedilo Kristusa: ‘‘Ako hočeš biti popoln, pojdi, prodaj in daj ubogim vse, kar imaš, in imel boš zaklad v nebesih, potem pridi in hodi za menoj!’’ — potem lahko rečemo, da je Baraga dosegel popolnost v pravem pomenu besede. Predno se je podal na pot v tujino, je prepustil vse svoje premoženje drugim. Vse nje-

Notranjščina slovenske cerkve sv. Jožefa,
Calumet, Mich.

časti; tudi ni iskal plačila od sveta. Njegovo življenje in njegova smrt sta najboljši spričevali, da je sledil dobesedno nauku svojega Učenika: ‘‘Iščite najpopreje božjega kraljestva in njegove pravice in vse drugo vam bo navrženo.’’ Kako dobesedno so se spolnile te besede v tem slučaju, bodo videli oni, ki se nameravajo podati na pot v Michigan. Baragove ulice, Baragove postaje, Baragova vas, Baragovo mesto in Baragov okraj v državi Michigan; vse to na potu, katerega imajo napraviti, jim bo jasno pričalo, kako je Bog poveljal svojega izvoljenca med svetom. Slava, katere ni nikdar iskal v svojem življenju, mu je bila navržena po njegovi smrti. Niti čas, niti človek ne moreta zbrisati dela

govo življenje je bilo posvečeno Bogu, ubogim na duhu in telesu in zatiranim. Do smrti sta mu bili sestri revščina in pomanjkanje. Ko je ležal na mrtvaškem odru, je svet spoznal, da je bil blagi pokojnik bogat v božjih očeh in na zakladih v nebesih, v očeh ljudi pa — berač.

Ne, Baraga ne potrebuje naše časti; dosegel jo je s svojim delom za Boga in za bližnjega. Govorimo resnico! Recimo raje, da mi potrebujemo njegove pomoči, njegovega duha, njegovih molitev in njegovega blagoslova. To bodi vzrok našega pohoda k njegovemu grobu in v deželo blagoslovljeno od njegovega dela in njegovih molitev.

—Rev. A. Schiffrer.

L. A.:

Kongres mednarodne unije kat. ženskih zvez

AKOR se shajajo naša društva vsako leto k svojemu občenemu zboru, da poročajo članstvu o delu v preteklosti in načrtih za prihodnost, tako se shajajo zveze teh društev k večjim zborom ali kongresom, kjer tudi predlože svoje delo včlanjenim zvezam in z njimi skupno napravijo načrte za prihodnje delo. Zveza ali unija vseh katoliških ženskih zvez, ki je znana pod imenom "Internacionalna unija katoliških ženskih lig (zvez)", je imela svoj osmi kongres od 17. do 28. maja t. l. v Rimu. Slovenska krščanska ženska zveza je poslala tja svojo zastopnico.

Ker je internacijalna unija katoliških ženskih lig pri nas še malo znana, je dobro, če pogledamo nekoliko njeno zgodovino. Ustanovljena je bila 10. aprila 1910. Desetero držav se je tedaj odzvalo vabilu, ki je izšlo iz Francije. Pod predsedstvom Francozinje so se takrat vršili razgovori o smotru in vsebini skupnega ženskega dela. Pravila, ki jih je medtem potrdil sv. oče, je sprejel izredni veliki zbor v Londonu leta 1912. Lepo začeto delo je vojna skoro uničila. Tedanja predsednica kontesa Wodzicka v Krakowu je vzdrževala odnošaje med včlanjenimi organizacijami in sv. stolico. Vsem včlanjenim zvezam je živo polagala na srce, naj njih članice z ljubeznijo celijo rane, ki jih je sekala vojna, in naj z vsemi močmi delajo za mir in sporazum med narodi. Koliko skritega dela krščanske ljubezni so izvršile, se ni nikoli zvedelo, res pa je, da se je vprav s tem delom šele prav pokazal ženski vpliv v javnosti.

Na kongresu v Rimu 1922 je bilo zastopanih 40 organizacij iz 20 držav.

L. 1925 je bil zopet kongres v Rimu; tu je bilo zastopanih 50 organizacij iz 25 držav. Delegatinje so na njem osnovale večje število sekcij in komisij za študij ženskih vprašanj. Sklenile so tudi ustanovitev mladinske sekcije, ki je nastala leto pozneje 1926 v Luksemburgu.

L. 1928 je bil zbor delegatinj 14. do 29. aprila v Haagu, kjer se je teoretično razpravljalo o isti temi, kakor letos praktično v Rimu. Letošnje razprave so se vršile na podlagi dveletnega študija vprašanih pol, ki so zbrale velikansko množino materiala včlanjenih zvezah.

Letošnji kongres je imel tri dele: 1. zborovanje ženske mladine 17. do 23. maja; 2. zborovanje ženske unije 20. do 25. maja; 3. zborovanje Družbe za varstvo deklet 25. do 28. maja.

Na kongresu so bile zastopane nastopne države: Ameriške Združene države, Anglija, Argentina, Avstrija, Belgija, Brazilija, Češkoslovaška, Čile, Danska, Francija, Holandska, Italija, Jugoslavija, Kanada, Kitajska, Luksemburg, Mehika, Nemčija, Norveška, Ogrska, Poljska, Portugalska, Škotska, Španija, Švedska, Švica, Urugvaj, Venezuela.

Glavne razprave mladinskega zbora so se vršile okoli "Življenje in čustvovanje s Cerkvijo". Poleg vprašanj liturgične vzgoje, razprav o primatu duha, o molitvi s Cerkvijo i. dr., so bila tudi praktična vprašanja: o moralnih zahtevah Cerkve v osebni življenju, o modi, o pripravi dekleta na življenje v družini, o sodelu ženske mladine v katoliški akciji i. t. o.

Razgovori so bili silno živahni. Vse delegatinje so pokazale, da jim je res delo resno. Mladinsko gibanje sedanje dobe itak posebno poudarja čustvovanje in življenje s Cerkvijo. Treba pa je mladino vpeljati v to, kar se da s pravilnim umevanjem liturgije. To pa popelje mladino v tiste prve kršč. čase, ko so si bili vsi kkrstjani bratje in sestre. Na ta način potem mladina lahko pravilno pojmuje smisel katoliškega bratstva. Zelo važno je, da se mladina zaveda svoje odlike kot član Cerkve, kot katoličan in katoličanka. Je to najvišje plemstvo: božje detinstvo. In zato se mladina varuje vsega, kar bi jo moglo oropati tega plemstva. Važno orožje pri tem pa je mladini, zlasti ženski mladini: ponos, katoliški ponos. Krasna je bila obravnava priprave za življenje v družini. Dekliške organizacije, zlasti nemške, belgijske, francoske in avstrijske so podale čudovito množino dela, res organiziranega dela za pripravo dekleta na življenje v družini.

Koliko lepih načrtov se je skovalo za delo pri nas doma ob teh lepih razpravah!

Zelo dovršeno je bila podana zahteva za sodelovanje v K. A., saj je dekle in žena nujno k temu poklicana. Ne zato, ker zove Cerkev, ampak iz lastnega nagiba iz ustvarjajoče sile svojega dela, iz premoči velike ljubezni, ki je je dekliško in žensko srce tako polno.

Glavni tema razprav na ženskem kongresu je bil "Dvig morale v družini". Razpravljal se je z vseh mogočih vidikov na podlagi skupnega dela vseh včlanjenih ženskih zvez, ki so skoro dve leti vršile opazovanja in študij v svojem delokrogu, kakor: z moralnega, verskega, intelektualnega, ekonomičnega, s socialnega, gospodarskega vidika i. dr. Komisije, ki so se stvorile na zadnjem kongresu in prevzele to delo, so na letošnjem zboru o tem poročale.

Po vsakem takem poročilu, ki je bil takorekoč produkt skupnega dela vseh včlanjenih zvez, so zastopnice le-teh s poročilom o svojem dveletnem delu v tej smeri dokazale, da se da in kako se da v tem oziru delati v posamezni organizaciji. Iz teh poročil se je pokazal čudovit pogum, čudovita, prav ženska iznajdljivost in občudovanja vredna prožnost zvez. Od prvotne zgolj teoretične razprave o dvigu morale v družini v vsaki včlanjeni ženski zvezi, pa preko študija in razmišljanja o pomoči, ki naj bi je bili deležni mnogoteri, do resnične in praktične pomoči, ki so jo delile ženske zveze v zelo številnih slučajih, smo imele priliko videti in slišati, kako naj vsako žensko društvo dela na resničnem dvigu morale v družini.

Vse vemo, da je moda eden, če ne glavnih vzrokov eden, da morala v družini propada. Zelo temeljita razprava o tem je privedla do sklepa: Modo je na vsak način treba popraviti, napraviti jo dostojno. S svojimi resolucijami o tem je prišel kongres v popolno soglasje z zahtevami Cerkve in škofijskimi določbami.

Vse delegatinje so izjavile, da bodo po svojih najboljših močeh delale v svojih organizacijah in v zasebnem življenju, da odpravijo to rak-rano sramote in skrutitve ženske časti.

Zelo mnogo in temeljitega razpravljanja je dala tudi na zadnjem kongresu izražena zahteva: Pomoč za dvig morale mora iziti iz krogov inteligentov, kakor je izšla odtod tudi rušitev morale. Ta trditev prvi hip človeka frapira, a zato ni nič manj resnična. O tem se lahko prepričamo, če zasledujemo vsako slabo navado ljudstva nazaj do njenega izvora; prav gotovo zasledimo njen začetek v mestu, med boljšimi krogi (n. pr. popustljivost pri vzgoji, modna norost, omejevanje rojstev itd.). Treba je pridobiti izobraženih delavk in delavcev, ki bodo umeli zaježiti slab vpliv mesta na podeželsko prebivalstvo s tem, da pozitivno delajo.

Važna zahteva za ženstvo je izšla tudi iz posebnega referata, naj bi ženske organizacije stavile svoje moči tudi državi in oblasti na razpolago, zlasti pri izdelavi zakonov, ki se tičejo žene in moralnega dviga družine.

Prihodnja zahteva kongresa je bila: Gospodarski dvig bodi obenem tudi dvig morale v družini.

In kaj naj žena pri tem? K vzornemu gospodarstvu spada tudi vzorno gospodinjstvo. Ženska organizacija pa mora skrbeti, da usposobi ženo za vzorno gospodinjstvo, ako drugače ni imela prilike za to. To je najmanj, kar more žena zahtevati od svoje organizacije.

Iz obilice važnih momentov sem jih podala le par. Resolucij ne kaže objavljati, saj jih bo treba izvršiti in potem bodo — dela govorila.

Tretji del kongresa, "Družba za varstvo deklet", pa je zboroval pod parolo: Vse in vsakdo naj služi temu, da se obvaruje ženska mladina moralne pro-palosti. Cerkev, država, družba, družina, posamezniki in organizacije naj pri tem sodelujejo. Celo vrsto dejstev so nam pokazale poročevalke, kako ti činitelji delajo v tem oziru. Cerkev, ki mladino že od vsega početka varuje in iz verskih ter moralnih vidikov ščiti, država, ki s svojimi tozadevnimi zakoni prav posebno varuje mladino, družba, ki bi morala prav v tem oziru delati pozitivno, pa zaradi zrušenih socialnih vezi tolikrat stori prav nasprotno; družina, ki bo z moralnim dvigom družinskega ivljenja tudi v tem oziru mnogo več storila kot do-slej; posamezniki s skrbjo, delom in zgledom in tisto veliko odgovornostjo, ki bi jo morali imeti do sočloveka; organizacije pa z vsem svojim vplivom na zunanaj in znotraj.

Temeljiti referati, ki so s svojo prepričevalnostjo vse udeleženke do dna zajeli, bodo tudi nam v pomoč, ko pričnemo z delom za varstvo ženske mladine.

Kongresu je dajalo večno mesto Rim svoje mo-gočno ozadje. V vsakdanjem programu so bili tudi obiski cerkva, katakomb, raznih umetnin in znamenitosti starega in novega Rima. Saj te umetnine sre-čujejo takorekoč kamor stopiš. O teh bi se dalo pač mnogo pisati. Največje počeščenje kongresisti-njam je bilo telefonsko poročilo iz Vatikana, da sv. oče želi sprejeti vse kongresistkinje. Zaradi velikega števila se je moglo to zgoditi v treh skopinah. De-legatinje ženskih zvez smo bile sprejete v soboto, 24. maja. V treh velikanskih dvoranah smo se postavile v skupine (po državah). Sv. oče je stopal od skupine do skupine in z vsako na kratko spregovoril ter podelil posebni blagoslov. Po tem posebnem sprejemu smo se še zbrale v prestolni dvorani, kjer je imel skoro pol ure trajajoč govor o pomenu vsestranskega dela kat. ženstva in o svojem veselju, da prav to ženstvo tako dobro razume to potrebo in vrši svojo nalogo na tako odličen način. Še enkrat je potem blagoslovil vse kot sodelavke in pomočnice Cerkve.

V spomin je dal vsakteri svetinjo s sv. Malo Te-rezijo in svojo sliko.

S prelepimi vtisi s kongresa, veličastnimi vtisi večnega Rima, smo se razšle v sestrski ljubezni, da izvršimo naročeno delo.

("Vigred").

B. T.:

Mati

OSI so se speljali na orehu koncem vrta. Vsi otroci smo vedeli za ta dogodek. Vedela je zanj celo sosedova mačka, katero je privabilo k orehu veselo in razposajeno čivkanje mladičev. Takega veselja in kričanja še ni bilo, odkar so zaprli šolo na vasi zaradi oslovskega kašlja.

Od veje do veje, glasno kričeč, se je razposajeno preganjala ptičja mladina. Naenkrat je vse utihnilo. Enemu izmed mladičev je spodletelo in neroda je padla na tla. Kot strela iz neba, tako hitro je bila starka poleg njega. Postavila se je med nas otroke in mladiča. Na vsem životu je trepetala, šepala sedaj na eno in sedaj na drugo nogo, opletala z eno perutnico po tleh kot da je ranjena in se kriče zaganjala proti vsakomur, ki se je drznil približati se mladiču. Odletela je šele takrat nazaj na drevo, ko je videla, da je mladič zopet na varnem pred otroci in pred mačko.

Večkrat po tem dogodku smo se lovili otroci okolo drevesa. Mladiči so se razkropili po svetu. Starka je čepela na drevesu — sama. Bog zna, kakšne misli so ji rojile po njeni drobni glavi. Morebiti je mislila isto, kot mislim jaz ravno sedaj: kako hitro otrok na vse pozabi...

* * *

Medvedko so ustrelili in prinesli njeno kožo na ogled. “Ni dosti vredna,” so rekli, “je preveč razrgana.”

Vedno je bila mirna in nadlegovala ni nikogar. Če si jo slučajno srečal, je zarenčala, češ, tudi jaz sem tukaj, in šla je svojo pot. Okolo Svečnice je izkotila dvoje mladičev in jih pripeljala na ogled, ko je prvi podlessek odprl svojo čašico. Od tistega časa ni bil nihče varen pred starko; zapodila je vsakogar v beg. Nihče se ni več upal v gozd. Lovci so se napotili nanjo s puškami in psi. Raztrgala je par sovov, predno je padla, zadeta od kroglice. Njeno mrtvo telo je zakrivalo odprtino brloga, v katerem ta se premetavala mladiča.

Pri gozdarju so napravili iz kože preprogo. Za drugo itak ni bila rabna, ker je imela preveč brazgotin. Vsaka brazgotina je pričala o njenih bojih in vsak boj je bil izvojevan zato, da obvaruje svoje mladiče.

Na tleh je ležala preproga in na preprogi sta se premetavala živahna mladiča. Iz vsake kretnje se ima je poznalo, da sta vse pozabila . . .

* * *

“Kaj bo počela sama z otroci? Kedo jih bo rešil?” — Tako so se povpraševali ljudje vse na-

vskriž, ko je umrl oče še predno je vedel najstarejši otrok, da so ptiči na svetu zato, da se love. Novorojenca je nosila mlada vdova na prsih.

Med tem, ko so ljudje zmajevali z glavo, je imela ona že davno rešeno vprašanje. Vstajala je s peltinom in noči ni poznala. Leta so jo upognila. Delo in skrb sta zapisala neizbrisljive in neuporekljive znake na čelo in na ustnice. Nesla je breme toliko časa, dokler dolgo ni bila položena zadnja kapljica krvi na oltar njenih otrok.

Vem, kam so jo položili. Pred leti me je zanesla pot mimo njenega groba. Gomila se je že davno sesedla. Majhen lesen križ oznanja, kje je končno našla mir. Na križu je spleten venec iz papirnatih cvetlic, ki priča, da nekdo ni pozabil . . .

Človek ne pozabi! Marsikoga vzame dolgo časa, predno se zaveda dobrot, katere je sprejel; pozabiti je nemožno. In to je samo ena izmed lastnosti, katera ga povzdiguje nad živali. Še več! Človek lahko sklepa po svoje in ve, da je cela stavba življenja na zemlji sezidana na žrtvah in, da so te žrtve matere. In kjer je žrtev, tam mora biti tudi sila, ki prisili mater, da vrže sama sebe na oltar. Katera sila je tako močna, da zahteva življenje za življenje?

Nagon! Res je pri živalih. One si ne morejo pomagati in se morajo klanjati volji Stvarnika. Kosovka in medvedka ne vesta, da so resnične besede pesnika: “Koklja biti, reven stan.” Vse drugače je s človekom, ki ima razum in prosto voljo. Človeška mati je edina izmed vseh živih bitij, ki ve, kaj jo čaka in ki stopa v poklic materinstva z odprtimi očmi. Ona ve, da se življenje plačuje z življenjem; ravno tako ji je znano, da mora mati pogledati smrti v obraz vsakokrat, predno da svetu novo življenje. Vsakdanja skušnja jo uči, da ne bodo njeni lastni otroci spoznali njeno žrtev zanje in za človeško družbo, dokler ne bo sama v grobu. Ravno ista skušnja ji pove, da večina mater uživa za svojo požrtvovalnost isto plačilo: nespoznanje in nehvaležnost. Njena volja je priča, da se lahko ali uklopi zakonom Stvarnika, ali pa zavrže materinstvo. — Ne, tukaj ni govora o nagonu! Tukaj gospodarita razum in prosta volja in pred vsem tista lastnost, ki da človeku moč in pogum pozabiti lastne koristi in ozirati se edino za dobrobit drugih. Tej lastnosti se pravi — ljubezen.

Stopimo nazaj v otroška leta in pokličimo v spomin naša otroška leta. Koliko noči je prebdela tvoja mati ob tvoji bolniški postelji, koliko vročih molitev poslala za tebe proti nebu, koliko korakov na-

pravila in koliko tvojih slabosti pokrila! Ko je bilo vse temno pred nami in za nami, ko je obup sedel na naših sreih kot mora in se takorekoč celi svet zaklel proti nam, takrat smo hiteli domov, k njej, in njene besede so nam dale nove moči in novega poguma. In magari, da je izgubil vsakdo zaupanje v nas in nas vsakdo obsojal, ona je stala na naši strani, nas zagovarjala in branila, dokler dolgo je bilo kaj moči v njej.

Materinska ljubezen! Ljubezen čista kot ribje oko in globokejša kot brezdno morja! Kedo jo more zapopasti in kedo opisati? Pesniki so zbirali besede in rime, da bi pojavili ta pojav v človeškem življenju. Kako slabotne in skromne so njih besede! Z glorio so obdali materinstvo najboljši sli-

karji in kiparji; zmanjkalo jim je besed in zmanjkalo tvarine. Potrpežljiva, dobrotljiva, ni nevoščljiva, ni prešerna, se ne napihuje, ni časti lakomna, ne išče svojega, se ne da razžaliti, ne misli hudega, ne veseli se krivice, veseli se pa resnice; vse priznava, vse veruje, vse pretrpi, — ljubezen, ki nikoli ne mine." Tako je opisal ljubezen sv. Pavel in za vzgled je on nedvomno rabil svojo lastno — mater. In glej, še celo zgovornemu apostolu narodov je zmanjkalo besed.

V krajših in ravno tako pomembnih besedah je opisal judovski narod mater in njen pomen za človeško družbo s prislovico: Ker Bog ni mogel biti povsod vidno pričujoč, je ustvaril mater.

Res: ljubezen, tvoje ime je mati!

Posebna doklada

Kakor hitro je bila konvencija končana in so delegatinje naznanile svojim podružnicam izid in ukrepe konvencije, so začela prihajati počasi drug za drugim vprašanja glede doklade. Podružnica št. 22 iz Bradley, Ill., je poslala protest, ki je bil priobčen v zadnji izdaji Zarje. Priobčen je bil protest namenoma zato, da veste, da je Zarja vaše glasilo in da so kolone vašega lista v prvi vrsti zato, da se sliši potom njega vaš glas po celi deželi.

Glasilo je vaše; vi ga držite po koncu z vašimi prispevki. Vi plačujete 10c naročnine mesečno, toda znižal se je assessment, da ne plačujete nič več kot popred, ko ni bilo Zarje. Da ne bo kje primanjkljaj, se mora gledati na to, da se prispevki povečajo. Konvencija je določila svoto 50c v ta namen.

Ali je ta svota res prevelika? Leto ima 52 tednov. Če položite na stran vsak teden po en cent, imate zloženo skupaj svoto v ta namen in povrhu vam ostaneta še dva centa k dobremu. Z drugimi besedami povedano: vas ne stane niti pet centov na mesec.

Madžari imajo svojo jednoto. Vsak član plačuje po en cent na teden edinole za nagrade pisateljem. Zato pa imajo glasilo, da so lahko ponosni nanj. Pri nas se pa moramo zadovoljiti s tem, kar imamo.

Časi so slabi! To je navaden izgovor pri vseh onih, katerim doklada ni pri volji. Res je! Časi so slabi! Tudi mi jih čutimo. Vseeno, če pomislimo, koliko napravi ena ali druga članica za našo Zvezo, bi nas bilo skoro sram spregovoriti kako besedo zaradi te malenkostne svote. Iz Oregon City se nam poroča, da ste se peljali Mrs. Plantan in Mrs. Polajnar 500 milj daleč, da ste ustanovili novo po-

družnico. In to vse na svoje lastne stroške. Vsaka sestra, ki je kedaj ustanovila novo podružnico ali kako društvo, ve dobro, da so s tem zvezani tudi stroški. Do danes še nismo imeli nobene pritožbe od takih članic. Treba je samo malo dobre volje in najde se izhod. Kjer pa ni dobre volje, tam je seveda dober vsak vzrok za pritožbe. Prepričana sem, da bodo vse članice izpregledale same in sprevidele opravičenost te doklade. Upam, da je bila spregovorjena zadnja beseda v tem oziru.

Preveč je vprašanj, da bi odgovarjala vsaki posebej. Naj bo odgovorjeno potom glasila vsaki posamezni članici in vsem skupaj v naslednjih vrstah:

Zarja se je povečala za štiri strani. Tako je odločila zadnja konvencija, da se ustrezne onim, ki so se pritoževali, da je glasilo premajhno in prinaša premalo člankov. Tudi za članke se je uredilo. Naprosilo se je več pisateljev, da bodo sodelovali. Da bo vsebina člankov odgovarjala vsem zahtevam, se je naprosilo Rev. Antona Schiffner, da bo on pregledoval vso vsebino, predno bo šla v tisk.

Zarja je vaša, kot sem že omenila. Ustanovljena je bila zato, da se sliši slovenske ženske glas po celi Ameriki. Naša je in ponosne smo lahko, da smo v tako kratkem času dosegle toliko uspeha. Da bo ostala Zarja naša še v bodočnosti, glejte, da bo vsaka storila svojo dolžnost in z dobro voljo plačala naklado kar najhitreje možno. Nekatero podružnico so plačale ta poseben assessment že meseca julija, od ostalih pa pričakujem, da bodo storile to ta mesec. Zadnji čas za plačati poseben assessment je meseca septembra.

S sesterskim pozdravom,

Julia Gottlieb.

Uradna poročila

**PODRUŽNICA ŠT. 46, S. Ž. Z.,
ST. LOUIS, MO.**

Ustanovljena 20 julija, 1930.

Odbor: Predsednica Theresa Gabrian; podpredsednica Miss Josephine Speck; tajnica Miss Mary Speck, 4309 California Ave.; blagajničarka Mrs. Josephine Speck. Nadzornice: Mary Gabrian, Mary Kodolja in Margaret Zvanut. Ostale članice: Theresa Lukas, Anna Skrjanc in Katarina Tratnik. Podružnica šteje 10 članic ustanovnic.

Julia Gottlieb, gl. tajnica.

—o—
NAZNANILO

IZPLAČANIH SVOT ZA UMRLE ČLANICE S.Ž.Z. ZA MESEC JUNIJ 1930.

Mary Smilanovich, članica podružnice št. 16, So. Chicago, Ill. Pristopila 19. julija 1928, umrla 25. oktobra 1929. Deležna do pogrebnih stroškov v znesku \$50.00 katera svota se je izplačala možu Max Smilanovich. Izplačilo je odobrila konvencija.

* * *

Romana Plevnik, članica podr. št. 20, Joliet, Ill. Pristopila 18. novembra 1928, umrla 13. junija 1930. Deležna do pogrebnih stroškov v znesku \$50.00, katera svota se je izplačala možu Ant. Plevnik.

* * *

Tina Kastelec, članica podr. št. 3, Pueblo, Colo. Pristopila 16. novembra 1928, umrla 10. junija 1930. Deležna do pogrebnih stroškov v znesku \$50.00, katera svota se je izplačala možu Jakobu Kastelec.

* * *

Lina Petrick, družabna članica podr. št. 13, San Francisco, Cal. Pristopila 1. aprila 1928, umrla 21. maja 1930. Deležna do svote \$10.00, ki se je izplačala možu John Petrick.

Julia Gottlieb, gl. tajnica.

Pošiljajte dopise pravočasno.

Nekatere podružnice želijo, da bi izhajala Zarja točno prvega dne vsakega meseca. To bi se lahko zgodilo, ko bi vse podružnice pošiljale vsako reč točno, ob napovedanem času. Pri Zarji imamo za dopise določen 20. dan v mesecu za prihodnjo številko. Toda tega dne je vedno zelo malo ali pa nič dopisov. Ker je z mesečniki drugače kot z drugimi časopisi, mora biti vsa tvarina za list na rokah urednice najmanj 10 dni pred izidom lista. Posebno dopisi se morajo skoro vsi prepisati na pisalni stroj in seveda urediti, da so za v javnost. Torej, ako želite, da bo izhajala Zarja preje, pošiljajte dopise, da bodo na rokah urednice okrog 15., ali najpozneje 20. dne v mesecu za prihodnjo številko.

Poleg dopisov mora dobiti gl. tajnica tudi spremembe naslovov oziroma članstva pravočasno. Da se uredi in v tiskarni spremeni naslovnik, vzame tudi po več dni. Da bi bilo mogoče list razposlati okrog 1. dne v mesecu, bi moralo biti poročilo o spremembi naslovov in članstva na rokah tajnice okrog 20., oziroma najpozneje 25. dne v mesecu.

Kakor hitro se boste ravnale po tem navodilu, bo lahko izhajala Zarja preje kot do sedaj.

Sosesterski pozdrav,

Julia Gottlieb, urednica.

—o—
NAZNANILO.

Poročano je bilo, da bodo v tej številki priobčena nova pravila. Ker je pa s tem veliko dela in še niso prestavljena na angleški jezik, se je moralo to odložiti na poznejši čas. Za sedaj naj služi zapisnik konvencije, ki je bil priobčen v zadnjih dveh številkah “Zarje”.

“ZARJA” — POVEČANA.

Ali ste že opazili, da izhaja sedaj Zarja skupno s platnicami na 24 straneh, to je za štiri strani več, kakor je sklenila konvencija. Sedaj je več prostora, vsled tega se urednica priporoča vsem odbornicam raznih podružnic in posameznim članicam, da poročajo o vsem, kar je novega pri podružnicah ali posameznih članicah, torej novice. Za Gospodarski kotiček je pa boljše, da se to prepusti urednici. Zatorej se bodo vsi prispevki za ta oddelek odložili na poznejši čas. Upam, da prizadete ne bodo zamerile.

Prav posebno se priporočam našim dekletom za angleški del. Matere, povejte to svojim hčerkam, da naj začnejo dopisovati v ta oddelek, ki je njim namenjen. Me moramo zbuditi zanimanje za naš list in našo organizacijo tudi med mladino, kajti njih je bodočnost.

—o—
NAŠE GRADUANTINJE.

Danes prinašamo sliko dveh deklet, članic SŽZ., ki ste z odliko dovršile svoje študije.

Na Sheboygan High School je letos graduirala

Miss Hermina Priland,

ki je dovršila svoje študije z odliko. Bila je vsa štiri leta na "Honor Roll" ter je vsled tega prejela odliko od organizacije "American Association of University Women". Rojena je bila v Sheboyganu, Wis., 21. aprila 1912 in je hčerka naše gl. predsednice Mrs. Marie Priland in očeta John Priland. Omenjena je članica podr. št. 1, Sheboygan, Wis.

* * *

Dne 26. junija je na "Harrison Technical High School" v Chicagi graduirala četrti letnik

Miss Mary Gottlieb,

ki je tudi z odliko dovršila svoje študije ter bila skoro celi čas na "Honor Roll", posebno zadnji dve leti. Rojena je bila v Chicagi, Ill., 25. januarja 1914 in je članica podružnice št. 2. Ona urejuje angleški del Zarje — "Maiden's Realm".

* * *

Kako velike so žrtve in stroški pri takem študiranju, vedo le stariši. Toda vse to je danes pozabljeno, kajti dali so njim najboljšo zapuščino — pravo katoliško in posvetno izobrazbo.

Zgoraj imenovanim graduanti-
njam naše iskrene čestitke.

Gospodinjski kotichek

ZELENJAD

V zadnjih desetletjih se nekateri učenjaki trudijo svetu dokazati, da je edino pravilno, pa tudi čisto naravno, da se povrne človek k prvotni, naravni prehrani, kakor jo je imel pračlovek, ki se je hranil samo s koreninicami in sadjem. Za današnje razmere bi nam poleg zelenjadi (listnate in korenaste) in sadja, dovolili še jajca in mleko, seveda se naj po možnosti vživa vse sirovo (nekuhano). To so apostoli "sirove hrane" (Rohkost), ki so zlasti v Nemčiji pridno na delu in skušajo za svoje ideje pridobiti najširše plasti ljudstva.

Me tem apostolom ne mislimo slediti, pač pa se bomo na tem skromno odmerjenem prostoru pogovorile o velikem pomenu zelenjadi kot hranila z zdravstvenega in gospodarskega stališča.

Znanost je dokazala, da imajo rastline v sebi neke važne sestavine, ki jim je dala ime "vitamini". (Prvi je našel vitamine v neizluščenem rižu, holandski zdravnik Sikjman leta 1897). Nahajajo se pa samo v rastlinah, v živalskih hranilih vitaminov ni. Ker so pa vitamini zelo občutljivi ter se s kuhanjem ali parjenjem hranil skoroda uničijo, jih našemu telesu dovajamo največ v zelenjadi, katero vživamo sirovo. Neki nemški zdravnik pripisuje vitaminom tako važna svojstva, da mora človek, ki bi se popolnoma odrekel rastlinski hrani, v par letih brezpogojno shirati.

Trajno bi se torej človek ne mogel hraniti samo z živalsko hrano, t. j. z mesom, mlekom, jajci itd. Nasprotno pa vidimo, da ostanejo vegetarijanci, ki se hranijo samo z zelenjaddo, sočivjem in sadjem, dolgo let zdravi in krepki. Ker so vegetarijanci tudi abstinenti, je le obžalovati, da ima vegetarizem med našim narodom tako malo pristašev.

Prvo mesto pa naj v prehrani zavzema zelenjad, sočivje in sadje pri ljudeh, ki se že po svoji naravi preveč rede.

Zelenjad lahko torej brezdvomno prištevamo k najvažnejšim hranilom, čeprav ima redilnih snovi razmeroma malo. Največ ima mineralnih snovi: rudninska sol, železo, kalij itd. To so snovi, ki dajejo zelenjadi prijeten, osvežujoč okus, ki nam vzbuja in ohranja tek ter pospešuje prebavo.

Mnogo ljudi boleha na slabi prebavi in zaprtju. Poglejmo, kateri ljudje in zakaj trpe na tej bolezni.

Za redno prebavo potrebujemo tudi neprebavljivih snovi, ki čreva napolnijo in presnavljanje zavžite hrane pospešujejo. Te snovi so staničnina v rastlinski hrani. Staničnina se sicer s kuhanjem omehča, vse redilne snovi preidejo na vodo, staničnina pa ostane brez redilnih snovi in neprebavljiva, a nam je za redno prebavo neobhodno potrebna. Zato vidimo, da bolehalo na slabi prebavi in zaprtju predvsem ljudje, ki se hranijo največ z mesom, jajci in mlekom, kar je sicer zelo redilno, prebave pa ne pospešuje. Želodec in črva imajo premalo dela in oslabe kljub dobri in redilni hrani. Kdor se hrani pretežno z rastlinsko hrano, te bolezni ne pozna.

Po zdravnikih je tudi dokazano, da je med svetovno vojno veliko ljudi, ki so bolehalo na kroničnem zaprtju, brez zdravil ozdravilo, ker so zaradi pomanjkanja lahke redilne hrane, bili primorani vživati skoraj samo rastlinsko hrano, zlasti zelenjad, sočivje, sadje in črn kruh.

Mineralne snovi, zlasti apnene soli in fosfor, ki se nahajajo v zelenjadi, so našemu telesu neobhodno potrebne tudi za krepitev mišic in kosti. Pomanjkanje teh važnih sestavin v hranilih povzroča, da se mnogim otrokom kosti ne utrdijo pravočasno in

nastopi angleška bolezen ali rinitis.

Gospodinje! V poletnih mesecih je na razpolago raznovrstna zelenjad. Ne zamudite prilike, da utrdite zdravje svojih družinskih članov. V tem času naj obstoji naša hrana iz dveh tretjin zelenjadi in samo ene tretjine mesa in močnatih jedi.

Zelenjad, ki jo mislimo pripraviti kot samostojno jed ali kot dodatek k drugim jedem, ne sme biti premlada in ne prestara; pa tudi ne zvenela ali celo nagnita. Zelenjad otrebimo tik pred uporabo. Paziti je, da se ne odstranijo listi in stebelca, ki so še dobra in užitna. Nobena gospodinja se naj ne izgovarja: sedaj v poletnih mesecih, ko je zelenjadi v izobilju, ni treba tako paziti. Lastnosti “varčnost” taka gospodinja ne pozna! Ako imaš zelenjadi več kot za lastno porabo, jo postavi na trg, izkupiček Ti bo v gospodinjstvu gotovo prav prišel.

Ko zelenjad zberemo ali otrebimo, jo operemo. Za vse vrste zelenjadi je važno, da je ne pustimo stati v vodi, ker bi zelo izgubila na okusu in hranilni vrednosti. Ako je zvenela, jo operemo do čistega eno uro prej, ko jo rabimo in postavimo po možnosti na hladen prostor. Oprana se bo v tem času lepo osvežila.

Ko zelenjad kuhamo, je paziti zlasti na sledeče: Denemo jo vedno v vrelo, slano vodo. Vode naj bo v loncu le toliko, kolikor je za pripravo tiste jedi potrebno. Kurnamo jo v odkritem loncu in le toliko časa, da se vlakenca dovolj zmehčajo, ostati pa mora zelenjad lepo zelena, n. pr. špinača, kolerabca, grah. Če jo kuhamo predolgo, postane rjava, kar ne prija očem, izgubi pa tudi okus. — Vse važne snovi, ki jih ima zelenjad, preidejo pri kuhanju v vodo. Zato ne odlijemo vode, v kateri se je kuhala zelenjad, nikoli proč. Če je vode več, kakor je za pripravo jedi same potreb-

no, zalijemo z njo kako drugo jed. Okus vsake jedi se s tem izboljša.

Vobče potrebuje zelenjad precej zabele. Zaradi lažje prebave ji dodajamo tudi moko, jajca in smetano. Zlasti moko pridevamo skoraj vsaki zelenjadi, katero kuhamo, in sicer kot prežganje ali kot navaden podmet (moka, vmešana v mrzlo vodo). Znano pa je, da prežganje odvzame zelenjadi prijetno dražeč okus. Ako jo zalijemo s podmetom ali potresemo z moko, okus nič ne trpi.

Kakor za vsako jed, je za jed, pripravljeno iz zelenjadi, še posebno važno, da je ne pustimo stati in damo vročo na mizo.

Nekatere vrste zelenjadi pa uživamo tudi sirove. Najbolj priljubljena je brez dvoma solata. Kdo bi jo v vročem poletnem času mogel pogrešati! Zelene solate — kakor znano, so tudi še druge solate: krompirjeva, fižolova, zelnata itd. — je več vrst. Največ pridelujejo naše gospodinjne glavnate solate, ki je tudi najboljša. Poznamo pa še berivko, endivijo, motovilec, radič ali potrošnik, regrat ki ga ponekod goje kakor radič.

Vseh vrst zelena solata je najbolj okusna in tudi najbolj zdrava, če jo zabelimo z rastlinsko maščobo, t. j. z oljem. Živalska maščoba ji odvzame prijeten, poživljajoč duh in okus.

Dobro solato pripraviti pa ni tako enostavno. Ko solato otrebimo, jo takoj operemo; pri tem je ne smemo zdrobiti ali zmečkati. Sol, česenj, kis in olje ji primešamo tik preden jo damo na mizo. Skopariti pa zlasti z oljem ne smemo.

Tudi kumare so zelo priljubljene, čeprav niso kdove kako zdrava jed. Težko prebavljive so predvsem zaradi tega, ker se jim z močnim soljenjem in izžemanjem odvzame ves sok.

Za drugo zelenjad se pa naše gospodinje premalo zanimajo,

kar je obžalovati ne samo z zdravstvenega, marveč tudi z gospodarskega stališča. Špinačo, kolerabce, peso, redkev, karfijolo, špargelj komaj da poznajo. In vendar bi vse to lahko pridelale na srednje-velikem vrtu. Večina gospodinj pa gleda na to da pridelata na vrtu nekaj poletne solate (za endivijo in motovilec se že ne zmeni), kumar, par grmov graha, še nekaj koreninic peteršilja pa smo pri kraju. Seveda v taki hiši tudi v hrani ni nobene izpremembe in je dan za dnem eno in isto. Neizogibne posledice so bolezen in nezadovoljnost v družini.

—o—

Stročji fižol, konserviran s soljo.

Zelo priljubljena jed je fižol v stročju, zato ga pripravimo za zimo na zelo preprosti način v soli, kakor tudi v slani vodi s kisom. Tak fižol bi morale imeti zlasti one družine, kjer so otroci. Saj živimo v “dobi vitaminov”, ki so zdravju tako potrebni in jih največ vsebuje zelenjad. Te je pa pozimi malo na razpolago.

Za 10 funtov fižola vzemi 2 funta soli. Stročji fižol operi, osuši in na konceh obreži. Naloži v veliko lončeno posodo eno plast fižola, ga dobro posoli, zopet fižol in sol, dokler ni posoda polna. Na vrhu mora biti sol. Položi na sol deščico in snažen, opran kamen (precej težak). Postavi posodo v klet kakor zelje. Zelo velike koristi je ta fižol pozimi, ko nam primanjkuje prikuh. Pripravlja se kakor sveži fižol. Fižol vzemi prejšnji dan iz lonca, ga daj v skledo in nalij nanj mrzle vode. Drugi dan mu odlij vodo in ga operi. Zavri v loncu vodo in stresi vanjo fižol. Ko zavre, mu vodo odlij in zalij na novo z vročo vodo ter ga skuhaj do mehkega. Ako rabiš fižol za juho ali omako, ga, ko prvič prevre, odcedi in zreži na rezance. (Kadar vzameš fižol iz piskra, deščico in kamen vselej omij, kakor za kislo zelje.)

Stročji fižol, konserviran v kisovi vodi.

Oснаžen, na obeh konceh obrezan fižol kuhaj 10 minut v slani vodi. Stresi ga na rešeto in ko se odteče, ga zloži v kozarec in zalij s pripravljeno okisano vodo. (Zavri kvart vode, $\frac{1}{4}$ kvarta kisa, žlico soli, eno zrezano čebulo in nekaj zrn celega popra.) Ko se voda ohladi, prideni za nožev konec salicila, premešaj in kozarec s fižolom zaveži in shrani. Kadar fižol rabiš, ga vzemi iz kozarca, stresi na krožnik in polij z oljem, potresi z drobno zrezanim peteršiljem, poprom in čebuljo. Fižol tudi lahko prevrež v zavreli vodi in ko zavret nekaj minut stoji, ga odcedi in uporablaj kakor sveži fižol.

* * *

Stročji fižol ocvrt.

Skuhaj pripravljene fižol in kuhanega odcedi. (Nabolje je, da ga daš na rešelo, da se dobro odteče.) Še gorkega povaljaj v moki, raztepenem jajcu in v drobtinah ter ocvri v vroči masti. Postavi fižol s krompirjem v papriki kot prikuho na mizo.

* * *

Stročji fižol z oljem in kisom.

Skuhaj pripravljene fižol, ga odcedi in še gorkega oblij z oljem, kisom, potresi s poprom, zelenim peteršiljem ali čebulo.

* * *

Stročji fižol v omaki

Skuhaj pripravljene fižol. Kuhanega odcedi in stresi v prežganje, ki si ga razredčila z juho ali krompirjevko, prideni velik ščep popra, žlico kisle smetane in nekoliko kisa. Ko vse skupaj prevre, postavi s krompirjevim pirejem kot prikuho na mizo.

* * *

Stročji fižol s smetano.

Skuhaj krožnik pripravljenega fižola, odcedi ga in stresi v skledo. Razgrej za pol jajca sirovega masla in polij po fižolu, ki si ga prej potresla s krušnimi drobtinami; nato zavri še 4 žlice kisle

smetane in jo tudi polij po fižolu.

* * *

Grahov štrukelj.

Iz kupice mleka, soli, žlico presnega masla in moke naredi navadno vlečeno testo. Za nadev skuhaj v slani vodi funt drobnega svežega graha. Kuhanega odcedi in dobro pretlači. Primešaj žlico ocvrtih drobtin, zrezanega zelenega peteršilja in 3 žlice kisle smetane. S tem nadevom pomazi razvaljano testo in peci štrukelj dobre pol ure.

* * *

Črešnjevi cmoki.

Za 1c kvasa pusti vzhajati v 3 žlicah mleka. V skledo pa deni pol litra presejane moke, osminsko litra mlačnega mleka, eno raztepeno jajce, žlico presnega masla, drobno zrezane limonin lupin in vzhajni kvas. Vse skupaj dobro stepi, da bo testo gladko. Ko vzide, naredi iz testa cmoke, katerim deni v sredo 3—5 črešenj s koščicami vred. Cmoke polagaj na desko, z moko potreseno ter pusti, da lepo vzhajajo, nakar jih kuhaj v slani vodi 10—15 minut. Kuhane potresi s sladkorjem ali ocvrtimi drobtinami in daj takoj na mizo.

* * *

Solatna omaka.

Lepa glavната solata ima precej debele kocene, iz katerih se pripravi prav okusna omaka. Kocene olupi, zreži na drobne kocke in jih kuhaj do mehkega v slani vodi. V kozici zarumeni 2 žlici moke, zelenega peteršilja in zalij to s solatnimi koceni in z vodo v kateri so se kuhali. Prideni žlico kisle smetane, malo popra, pusti, da malo prevre, pa je omaka gotova.

* * *

Fižolova juha s krompirjem in rižem.

Pripravi to juho kakor fižolovo z rižem, le da prideneš pripravljene juhi debel, na majhne kocke zrezan kuhan krompir in nazadnje še eno žlico kisle smetane.

Dopisi

IZ URADA PODRUŽNICE ŠT. 1, SHEBOYGAN, WIS.

Na zadnji seji podružnice je bilo sklenjeno, da se meseca avgusta pobere vsi dokladi, ki je bila razpisana za mesec julij. Storilo bi že to meseca julija, pa je bilo naše članstvo precej obdačeno za konvencijo, zato je bilo težko kar napre kolektati.

Ker pa vemo, da imamo nekaj članic ki živijo v bolj slabih razmerah, sta se oglasili dve dobri članici Mrs. Mary Se banc in Mrs. Ana Zaverl, da sta pripravljene poravnati doklado za vse tiste članice, katere tega radi slabih razmer ne morejo storiti. Podružnica je ponosna na take vrle članice, ter jim je hvaležna. Vse članice so pa mnenja, da je doklada na mestu; ker, ko se je Zveza ustanovila smo tudi plačevala 25c mesečnine, a dobivale nismo glasila. Ker pa sedaj glasilo prejemamo in asesment ni nič zvišan zato ni več kot prav, da nekaj žrtvuemo v ta namen. Res je, da imamo precej tisočakov v blagajni, a je tudi članstva ogromno število. Zveza je stara nad tri leta in je že skoro polovico članstva, za katere mora Zveza plačati po \$100.00 v slučaju smrti. Imamo okoli dvanajst tisoč v blagajni in če nam umrje 120 članic, je pa blagajna prazna. Če bo pa blagajna prazna, pa tudi ne bo veselja za delovanje in jako težko pridobiti nove članice. Ker smo se pa na konvenciji seznanile z delegacijo Zveze in našle, da imamo same dobre, izkušene in razsodne ženske, smo prepričane, da bodo delegatkinje članstvu predočile to doklado v pravi luči in članice bodo sprevidele, da koristijo le sebi če se ravnajo tako, kot je sklenila konvencija.

Poročati moramo še to, da sta se poročili dve članici naše podružnice in sicer predsednica Cristina Krainz in njena prijateljica Mitzi Simonič. Dekleta, ki spadajo h naši podružnici so jima priredile lep Party. Poroka se je vršila v slovenski cerkvi, 19tega julija. Obe prijateljici sta bili enako oblečeni in obe naenkrat stopili pred oltar. Vrlima mladenkama cela podružnica želi veliko sreče in blagoslova v novem stanu.

Pozdrave celokupnemu članstvu in delegaciji zadnje konvencije.

Odbor.

* * *

PODRUŽNICA ŠT. 10, S.Ž.Z., COLLINWOOD, OHIO.

Naši možje bolj po malem delajo. Nekatere tovarne so odprte le po par dni v tednu. V splošnem je pa v Clevelandu veliko ljudi brez dela. Ravno to nam dela skrb, kako bomo prestale to krizo. Da bi propadle, se ne bojim. Napredujemo pa tudi malo. Za mesec julij sem stisnila roko samo eni novi članici. Kako je bilo žalostno, ker sem bila vajena sprejeti po 20 do 30 novih na mesec.

Prosim, da bi se članice udeleževale naših sej v bolj velikem številu. Saj sedaj nobena ne more reči, da jo zebe ali, da je slabo vreme. Ena ali druga reče,

sem pozabila ali nimam časa. Zavzeti se je treba in iti na sejo, saj je samo enkrat na mesec in to prvi četrtek v mesecu.

Pozdrav vsem članicam S.Ž.Z., posebnost pri št. 10.

Mary Urbas, predsednica.

* * *

COLLINWOOD, O.

Kasna sem, pa boljše je pozno, kot nikoli.

Konvencija SŽZ. je za nami. Kakor vse druge, je tudi ta konvencija povzročila nekoliko prahu. Toda to se naj poleže. Kaj bi se razburjale! Veliko se je zboljšalo v prid članic in Zveze. Akc se bo na vsaki konvenciji SŽZ. toliko zboljšalo, bo v doglednem času naša Zveza najbolj perfektna ženska katoliška organizacija. Vsem tudi takrat ne bo ustreženo, ker vsem še ljubi Bog ne ustreže. Ako hočemo biti odkrite, moramo priznati, da bomo naredile našo organizacijo popolno le tedaj, ako bomo sprejemale v svojo sredo le dobre katoličanke. Ime samo ne bo pomagalo nič, ako ne bomo katoliške tudi v dejanjih. Pridobivajmo pod svoje okrilje le dobre žene in dekleta, pa bo naša organizacija najbolj katoliška.

Naša organizacija je še v povojih, pa mislim, da je prva tri leta naredila za kat. cerkev, šole in zavode potom svojih podružnic vsaj toliko, ako ne več, kakor katerakoli druga organizacija ob istem času, ako primerjamo število članstva. Pa smo še vedno pripravljene pomagati po svojih močeh.

Seveda potrebujemo pomoči od drugod, posebno dobrih člankov. Za to so najbolj sposobni naši č. gg. duhovniki. Kako bo lepo, ako bo tudi zanaprej v vsaki številki Zarje vsaj po eden članek od duhovnika. Članice bodo gotovo zelo hvaležne in bodo z večjim veseljem delale za koristi slov. cerkva.

Z velikim veseljem opazujem, kako so takoj po konvenciji zrastle nove podružnice. Najbolj se je postavila Mrs. Hočevar, ki je ustanovila novo podružnico takoi, ko je prišla domu. Mrs. Kramer se je tudi dobro odrezala. Občudovati pa moram Mrs. Plantan in Mrs. Polainar, ki ste šle tako daleč in ustanovile podružnico. To pa res niso “špasi”. (Liza pa vse to opazuje, in maščevalne naklepe kuje: Kam bi se obrnila, da bi vse prekosila.)

H koncu gre moj dopis. Hvala lepa Mrs. Prislund za poslano darilo. Hvala vsem delegatinkam za prijaznost. Ako mi Bog zdravje da, bom vsem primerno povrnila.

Pozdrav glavnim uradnicam in vsem članicam S. Ž. Z.

Mary Glavan.

* * *

PODRUŽNICA ŠT. 11. S.Ž.Z.,
EVELETH, MINN.

Članice naše podružnice se uljudno pozivljate, da poravnate Vaš dolg na asementu in da zanaprej bolj redno plačujete mesečne prispevke. Za posamezno članico je mala svota 25c, a skupno pa

precej znaša pa sem v zadregi, ker sama nimam. Torej bom primorana suspendati vse, ki ne boste poravnale pravočasno.

Prosim Vas tudi, da pridete brez izjema vse na prihodnjo sejo, ki se bo vršila 5. avgusta, zvečer.

Sosesterski pozdrav,

Jennie Ozanich, tajnica.

* * *

PODRUŽNICA ŠT. 13. S.Ž.Z.,
SAN FRANCISCO, CAL.

Konvencija je že daleč za nami; skoro se bomo morale pripravljati že na tretjo.

Ker našo priljubljeno Zarjo vse rade citamo, tako, ko je preberemo, že komaj čakamo, da pride druga, smo morale nekaj ukreniti in to je, da smo jo povečale za štiri strani. Ker so pa pri tem veliki stroški, smo sklenile, da enkrat na leto vsaka članica plača 50c v stroškovni sklad. To je malenkostna svota za posamezno. Ker so pa slabi časi, in ker so prihajali protesti, se je plačilo te svote letos raztegnilo na tri mesece. Mislim, da bo s tem ustreženo vsem, ker poplačane bomo, ko bo Zarja prinašala več koristnega čtiva.

Prosim vse tiste članice podružnice št. 13, ki še nimate plačanega posebnega asesmenta po 50c, da to storite na prihodnji seji. Jaz nemorem vedno zalagati. Tudi je lepo, se udeleževati sej. Naše seje so tudi vedno vesele.

Več novic bom pisala prihodnjic, ko bo več časa za čitati.

Pozdrav vsem članicam S.Ž.Z.

Bara Kramer, tajnica.

* * *

PODRUŽNICA ŠT. 14. S. Ž. Z.,
NOTTINGHAM, O.

Naznanja žalostno vest, da je umrla ena naših članic — Frances Mestek Jr. (Rojena Novinc).

Naj v miru počiva njeno telo, njena duša pa se naj članice spominjajo v svojih molitvah.

Vsem prizadetim izrekamo naše globoko sožalje.

Theresa Skur, tajnica.

* * *

PODRUŽNICA ŠT. 15. S.Ž.Z.,
NEWBURG, OHIO.

Znano je Vam že, da je bilo na konvenciji sklenjeno, da mora vsaka članica plačati enkrat na leto 50c posebne doklade v stroškovni sklad. Torej prosim vse članice, da to vpoštevate. Posebno pa prosim tiste, ki ste zaostale na asementu, da to takoj poravnate.

Prosim pa tudi vse članice, da bi se bolj redno udeleževale naših sej. Kako je dolgočasno, ako je malo članic navzočih. Torej, ne pozabite na to.

Ob enem tudi vabim vse žene in dekleta, da pristopite k naši Zvezi, ker vsaka zavedna katoliška Slovenka bi morala biti pri tej organizaciji. Članice, povejte to vašim prijateljicam in znankam. Tu pri nas je še veliko polje za agitacijo. Vse sposobne naj pristopijo k tej dobri in lepi organizaciji.

Pozdrav vsem članicam SŽZ., posebnost pri podr. št. 15.

Josephine Hočevar, tajnica.

ZAHVALA.

Newburg, Ohio.

V dolžnost si štejem, da se posebej zahvalim vsem članicam sheboyganske podružnice SŽZ. za tako lepo postrežbo in prijaznost, katero ste nam skazali ob času konvencije.

Nikdar mi ne bo iz spomina lepo otroško petje v cerkvi sv. Cirila in Metoda. Nikdar pa tudi ne bom pozabila, kaj vse sem lepega videla v Sheboyganu.

Pozabiti pa tudi ne smem na Chicago, kamor smo bile povabljeni in gostoljubno sprejeti ob času, ko smo čakale na železnico. Lepa hvala družinam Besowshek, Kushar in Gottlieb. Posebna hvala Miss Angeline Besowshek, ki je nas vozila z avtomobilom in razkazovala Chicago. Hvala Miss Millie Kushar za prijaznost in spremstvo na postajo. Torej še enkrat lepa hvala vsem, ki se nas prijazno sprejeli in tako lepo postregli. Ob priliki vam hočemo povrniti.

Pozdrav vsem bivšim delegatinkam, glavnim uradnicam in vsem članicam S. Ž. Z.

Mrs. Josephine Hočevar.

* * *

PODRUŽNICA ŠT. 25. S.Ž.Z.,
CLEVELAND, OHIO.

Pri naši podružnici št. 25 se članice zelo zanimajo za seje. Kar lepo je za pogledat, ko se vstopi v dvorano in zagleda, da je vse polno članic navzočih. Razvidno je tudi, da so zelo navdušene za procvit Zveze, ker je vsaki mesec lepo število novih prosilk.

Dne 23. julija je preminula naša prva in zelo marljiva sestra Ana Požun. Bila je le družabna članica, ampak vseeno je vsepovsod delovala za rast SŽZ. Njena izguba bo težko pogrešana, ker je bila zelo priljubljena pri sosestrah.

Veseli me, da prevladuje vse stranski porazum pri naši podružnici, želim, da bi SŽZ. še lepše procvitala.

Pozdrav vsem članicam SŽZ.

Mary Salomon, tajnica.

* * *

PODRUŽNICA ŠT. 26. S.Ž.Z.,
PITTSBURGH, PA.

Naša članica Mrs. Mary Besal bo priredila svoj prvi koncert dne 31. avgusta, 1930, ob osmi uri zvečer, v Slov. Domu. Ona biva v naši naselbini že več let in je dobro poznana oseba, vendar njena skrivnost pa nam ni bila znana, namreč, da je umetna pevka. Ves čas svojega bivanja med nami je ona to prikrivala.

Mrs. Marija Besal je dovršila šolo v petju in igranju na violino v starem kraju in je umetnica v tem poklicu. Prav prijazno ste vabljene vse članice, da se udeležite tega koncerta in, da pripeljete tudi svoje prijateljice. S tem bomo pomagale svoji članici do dobrega vspeha.

Pozdrav vsem članicam S.Ž.Z., posebnost pri podružnici št. 26.

Mrs. B. Gašper, blagajničarka.

FINANČNO POROČILO SLOVENSKE ŽENSKÉ ZVEZE ZA MESEC JUNIJ, 1930
FINANCIAL REPORT OF THE SLOV. LADIES UNION FOR THE MONTH OF JUNE, 1930

Podružnica:	Mesečnina:	Naroč. Zarje:	Pristop.:	Knjižice:	Izkaznice:	Znaki:	Skupaj:	Članic:
Branch:	Assessment:	Subscription of Zarja:	Initiation Fee:	Books:	Membership Card:	Emblems:	Sum:	Number of Members:
1. Sheboygan, Wis.	\$ 16.35	\$ 10.90	\$ 1.00	\$.30	\$ 1.75	\$ —	\$ 30.30	109
2. Chicago, Ill.	11.70	7.80	—	—	—	.60	20.15	78
3. Pueblo, Colo.	17.55	11.70	—	—	—	—	29.25	117
4. Oregon City, Ore.	5.85	3.90	—	—	—	—	9.75	39
5. Indianapolis, Ind.	6.60	4.40	—	—	.25	—	11.25	44
6. Barberton, Ohio	9.45	6.30	.50	—	.25	—	16.50	63
7. Forest City, Pa.	7.20	4.80	—	—	—	—	12.00	48
8. Steelton, Pa.	6.30	4.20	—	—	—	—	10.50	42
9. Detroit, Mich.	8.70	5.80	.50	—	—	—	15.00	58
10. Collinwood, Ohio	66.00	44.00	—	—	—	—	110.00	436
11. Eveleth, Minn.	16.35	10.90	—	—	—	—	27.25	107
12. Milwaukee, Wis.	13.05	8.70	2.50	.75	1.75	.65	27.40	87
13. San Francisco, Calif.	10.95	7.30	—	—	—	—	18.25	73
14. Nottingham, Ohio	34.20	22.80	—	—	—	1.95	58.95	226
15. Newburg, Ohio	17.10	11.40	—	2.45	5.25	—	36.20	114
16. So. Chicago, Ill.	9.15	6.10	—	—	.25	—	15.50	61
17. West Allis, Wis.	5.10	3.40	—	—	1.50	3.90	13.90	34
18. Collinwood, Ohio	5.55	3.70	—	.15	—	—	9.40	37
19. Eveleth, Minn.	23.10	15.40	.50	.15	2.25	—	41.40	154
20. Joliet, Ill.	42.75	28.50	1.00	.30	3.00	—	75.55	285
21. West Park, Ohio	8.10	5.40	—	—	—	—	13.50	53
22. Bradley, Ill.	3.30	2.20	—	—	—	—	5.50	22
23. Ely, Minn.	10.80	7.20	—	—	—	—	18.00	72
24. La Salle, Ill.	14.10	9.40	—	—	5.50	—	29.00	94
25. Cleveland, Ohio	56.40	37.60	5.00	1.50	9.00	—	109.50	376
26. Pittsburgh, Pa.	17.55	11.70	—	—	—	—	29.25	117
27. North Braddock, Pa.	7.35	4.90	—	—	.50	—	12.75	49
28. Calumet, Mich.	13.80	9.20	—	—	—	—	23.00	92
29. Broundale, Pa.	3.00	2.00	—	—	—	—	5.00	20
30. Aurora, Ill.	3.45	2.30	—	—	.25	—	6.00	23
31. Gilbert, Minn.	8.70	5.80	—	—	—	—	14.50	58
32. Euclid, Ohio	12.15	8.10	—	—	—	—	20.25	82
33. New Duluth, Minn.	4.20	2.80	—	—	—	—	7.00	28
34. Soudan, Minn.	3.90	2.60	—	—	—	—	6.50	26
35. Aurora, Minn.	1.80	1.20	—	—	—	—	3.00	12
36. Mc Kinley, Minn.	5.40	3.60	—	—	—	—	9.00	36
37. Greaney, Minn.	3.00	2.00	—	.60	—	1.95	7.55	20
38. Chisholm, Minn.	13.20	8.80	2.50	—	—	—	24.50	88
39. Biwabik, Minn.	3.30	2.20	—	—	—	—	5.50	22
40. Lorain, Ohio	5.25	3.50	1.00	.75	7.25	—	17.75	35
41. Cleveland, Ohio	7.05	4.70	2.50	5.70	9.50	—	29.45	47
42. Maple Heights, Ohio	3.15	2.10	10.50	3.00	—	—	18.75	21
43. Bav View-Milwaukee, Wis.	1.95	1.30	6.50	1.95	—	—	11.70	13
44. Valley, Wash.	1.20	.80	1.00	—	—	—	3.00	8
45. Portland, Ore.	2.10	1.40	7.00	—	—	—	10.50	14
Skupaj — Sum	\$547.20	\$364.80	\$42.00	\$17.60	\$48.25	\$9.10	\$1,028.95	3640
Preostanek v blagajni zadnjega meseca.....							\$12,331.21	
Skupna svota							\$13,360.16	

Stroški:

Podružnica št. 16, za umrlo Mary Smilanovich	\$ 50.00	
Podružnica št. 20, za umrlo Romana Plevnik	50.00	
Podružnica št. 3, za umrlo Tina Kostelec	50.00	
Podružnica št. 13, za umrlo Lina Petrick, družabna članica.....	10.00	
Edinost Publ. Co., tiskovina	36.00	
Marie Pristand, plača predsednice	20.00	
Julia Gottlieb, plača tajnice	50.00	
Prenošeno v tiskovni sklad Zarje	346.80	
Skupni stroški meseca junija	\$612.80	\$612.80
Preostanek v blagajni dne 30. junija, 1930		\$12,747.36

Razdelba skladov:

Sklad za pogrebne stroške.....	\$ 1,886.25
Stroškovni sklad	10,861.11

Skupaj kot zgoraj.....\$12,747.36

Julia Gottlieb, gl. tajnica.

WHAT DAILY MASS MEANS

Creature of God, do you not owe your Creator adoration? It is impossible to give God all the praise His infinite perfections merit except by the Mass. In the Mass Jesus, the Son of God, immolates Himself for the glory of His Father. We can therefore, unite our homage with the Infinite glory He renders unto Him. Every day you receive fresh blessings from God, and you feel a desire to thank Him for them. No thanksgiving is equal to that offered in the Mass. In return to God for His gifts you offer the Infinite merits of His Son.

Every day you commit some faults. You do not know how to offer sufficient expiation for your own sins and those that you see committed around you.

Go to Mass and you will pay all your debt with the Precious Blood which flows on the altar. Every day you stand in need of both spiritual and temporal graces. Jesus Christ, at His death, has left an inexhaustible treasure at our disposal. This treasure is found on every altar at which the priest offers the Holy Sacrifice, and is in a special manner at the disposal of those who assist at Mass.

We naturally feel that our penance is insufficient, our thanksgiving tepid, our adoration very imperfect. At Mass one sigh of your heart in passing through the Immolated Heart of Jesus has an inestimable value given to it. And yet we hesitate to go to daily Mass!

You believe in Purgatory. You know that it is a place of expiation for grave sin forgiven and for smaller offences. Now, by devoutly assisting at Mass we can purify better than by any other means remittance from our sins in the past. You have, perhaps, dearly loved a dead relative. His soul has gone before God.

Go to Mass every morning, and each day you will procure for this soul a decrease of suffering and a diminution of the time of exile from heaven. You beg the grace of conversion from God for friend and relative. They have wandered away from God; their eternity is at stake. Go to Mass each morninú every day unite your supplication to that of Jesus, who has come to save sinners. Nothing will more surely obtain the grace you desire and pray for.

WEDGE-WORK.

You may depend upon it that some of the biggest blocks of building stone you ever saw were broken away from their ancient ledges by a very small tool.

If you ever get the chance, be sure to go to a great stone quarry where large blocks are cut out—blocks five or six feet high and ten or fifteen feet long, or

still larger. Climbing to the top of the ledge, you will notice a row of black dots along the stone. Each dot, about as big as a cent, is the head of a wedge as long as your little finger.

The wedges are driven in about six inches apart, and they do their work quietly. But they do it surely, for their force splits the granite.

Wedge-force is a great power in the world. You split a piece of wood with a wedge-shaped ax. You whittle with a knife of the same shape. Steamships are able to speed through the water because the bow is wedge-shaped. The usefulness of a wedge is just this—that a great deal of the world's work is done, not by the hard, blunt blows of a hammer, but by the narrow and widening wedge of a tool that does a little at first, and a great deal more afterward.

The writer knew a boy who always managed to keep at the foot of his class in algebra. He worked hard, but not wisely. He went at his algebra very much as one might try to split wood with a hammer. But at last he got the notion that he could wedge his way into algebra and conquer it. So he started with the simplest rules, learning them thoroughly, then he tried something a bit harder, until he had opened the whole subject so clearly before his own mind that he became the head boy's strongest rival in the subject.

Sometimes wedge-work seem awfully slow. It may be quicker than any other way, but there are times when we can hardly believe it. You let a boy work day after day doing his level best to please his employer with no signs from anybody that his work counts, and then his belief in wedges will be tested. But here is what often occurs. After weeks and weeks of work, after months of faithful pegging away at what he is set to do every day, just when he begins to wonder if he is getting ahead at all, an opening suddenly appears. His work has really made it for him, because his employer sees something better that the boy can do and sets him at it on account of what he has already done. The rock has opened. The wedges did it!

Perhaps you are working hard at something just now. Trying to break up a bad habit? Get in with a better set of companions? Push your way to the head of the class? Keep at it, you plucky young fellow, whoever you are, and drive a wedge of good work, resolution, prayer, faithfulness, wherever you can! Wedges work in the granite of the everlasting hills, and they can work in the hard things you want to conquer.

HELPFUL HINTS.

To Renew Window Shades

When a window shade has become faded or torn near the bottom remove the shade from the roller. Hem the good end by machine; tack the worn end to the roller, and your shade is ready for service.

To Cut Calcimine

If you wish to prepare a calcimined wall for papering, mix equal parts of vinegar and boiling water and apply the liquid to the walls with a sponge.

A Good Plant Fertilizer

Here is a simple and good fertilizer for your plants: Mix a little ammonia in the water with which you sprinkle your plants. This will fertilize the soil and tend to keep away many insects.

To Make Rose Slips Take Root

If you wish to slip a rose-bush, cut off your slip and then stick the stem into a white potato. You will find that the slip will take root.

To Keep Cellar Dry

If you have found it impossible to keep your cellar perfectly dry, place some quicklime in small vessels in the dampest parts of the cellar. The lime will absorb the moisture.

To Prevent Dumpling From Sticking To Your Spoon

To prevent dumplings from sticking to your spoon when forming them, dip the spoon into cold water each time before dipping your spoon into the dumpling mixture. They will then drop easily from the spoon.

A Cake-Making Hint

We all know it takes time to cream butter when baking, but it is far better to take the time than to spoil the cake. Therefore, never melt the butter instead of creaming it. Melted butter makes a soggy cake.

To Make Good Use of Old Umbrella Frame

If you have an old umbrella that has a good frame, remove the cover. Enamel the frame white so as to prevent rust. Suspend it open by the handle to a nail in the ceiling of the cellar or from the roof of a porch. This makes a splendid clothes dryer for small articles.

To Prevent Small Pans From Tipping on Gas Stove

If you have found that your small saucepans have a tendency to tip when placed on your gas stove, try this to prevent the annoyance: Cut a piece of fly screening or metal meshing into a circle or square somewhat larger than the opening on your range. Lay this on the stove and your pots will not tip.

The KITCHEN CABINET

(©, 1930, Western Newspaper Union.)

Though a man has not the abilities to distinguish himself in the most shining parts of a great character, he has certainly the capacity of being just, faithful, modest, and temperate.—Addison.

TO COOL OFF

Even during the fall months we have so many very warm days that a cool drink or an ice is most welcome.

Citrus Cocktail.—Put chipped ice in cocktail glasses, filling them one-third full. Add the following: One-fourth cupful each

of lemon juice, orange juice, grapefruit juice, and sugar. Add a few grains of salt, a cupful of sliced fresh strawberries, one cupful of sparkling water and top with sprigs of fresh mint.

Iced Tea Cubes.—Make tea by pouring four cupfuls of boiling water over four teaspoonfuls of tea. Steep for five minutes. Freeze like ice cubes in the iceless refrigerator, placing a section of lemon in the green tea cubes and of orange in the black tea cubes. Serve two cubes in each glass. Pass a dish of lemon and orange slices with the tea.

Golden Nectar.—Strain three cupfuls of orange juice and one cupful of lemon juice, two and one-half cupfuls of pineapple juice. Add one and one-third cupfuls of sugar, two to four cupfuls of water, chill and serve with chipped ice.

Fruitade.—Drain one-half cupful of crushed pineapple, add two tablespoonfuls of lemon juice, one cupful of orange juice, two cupfuls of boiling water and two tablespoonfuls of sugar. Stand until well mixed and cool, then add two tablespoonfuls more of sugar and serve poured over ice.

Orangeade—Grape.—Take two cupfuls of white grape juice, one cupful of orange juice, four teaspoonfuls of sugar, mix until sugar is dissolved. Fill glasses one-fourth full of ice finely chipped, add the fruit juices and serve with orange slices on top for a garnish.

Orangeade.—Take the juice of four oranges and one lemon. Boil the peel from one orange in one cupful of water for five minutes, add to the juices with a quart of cold water and one-third cupful of sugar. Serve with crushed ice and garnish with wedge-shaped pieces of orange.

Nellie Maxwell

The KITCHEN CABINET

(©, 1930, Western Newspaper Union.)

By swift degrees the love of nature works,
And warms the bosom, till at last sublim'd
To rapture and enthusiastic heat,
We feel the present Deity.
—Thompson.

DAINTY DESSERTS

There is no dessert which so appeals to the appetite as ices or other frozen dishes, during the warm days.

Three Fruits Ice.—Put three cupfuls of cold water, three cupfuls of sugar and the grated rind of one orange and one lemon into a saucepan. Add one tablespoonful of gelatin dissolved in one cupful of boiling water. Simmer five minutes. Cut the pulp of three oranges, three grapefruit and three lemons into small pieces and add to the sirup when cold. Stir in the stiffly-beaten whites of three eggs, freeze and serve with the meat course.

Fruit Potpourri.—Cut one and one-half cupfuls of orange into small pieces discarding all the membrane, but reserving the juice. Mix with one cupful of sliced peaches, three tablespoonfuls of pineapple juice and arrange in glasses. Add one-third of a cupful of sugar, one-half cupful of crushed pineapple, mix well and garnish with a maraschino cherry.

Simple Fruit Salad.—Take two cupfuls of orange sections, one-half cupful of peeled and halved grapes, two tablespoonfuls of grape juice and serve with french dressing.

Fruit Ice.—Rub three peeled bananas through a sieve, add the strained juice of three oranges and three lemons, two cupfuls of sugar, three cupfuls of water and a pinch of salt. Freeze. Add thin cream instead of the water and one will have a delightful cream.

Milk Sherbet, Three of a Kind.—Mix the juice of three oranges and three lemons with the mashed pulp of three bananas, add three cupfuls of sugar and three cupfuls each of milk and cream. Stir until the sugar is dissolved and freeze.

Banana Cream for Cake Filling.—Cream one-fourth of a pound of butter, add gradually one and one-fourth cupfuls of powdered sugar and one-half cupful of banana pulp. Mix well and use as cake filling or pudding sauce for cooked rice or cottage pudding. Add any flavoring desired.

Nellie Maxwell

The KITCHEN CABINET

(©, 1930, Western Newspaper Union.)

"I love the smell of apples when they're getting streaky red, I love the smell that crinkles from an old-time posy bed: The earthy spice of new-plowed fields is e'en a'most sublime: But there ain't no smell that ekals the smell of picklin' time."

PICKLIN' TIME

In every family there are a few cherished recipes of good things which have been handed down through the years and which are enjoyed by each succeeding generation. Grandmother's cookies, noodles, pickles or mince meat. We outgrow our fondness for some foods that we liked when young, but the food mother prepared continues to be the favorite.

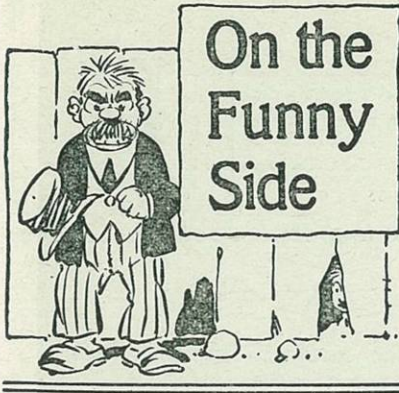

Sliced Green Tomato Pickles.—Slice a peck of firm well developed green tomatoes, also slice six good sized onions. Put a layer of the sliced tomatoes in a large dish, sprinkle with salt and add a layer of onions. Repeat until all are used. Let them stand overnight. In the morning drain, add one quart of vinegar, one cupful of brown sugar, two sticks of cinnamon, and a tablespoonful of cloves, tied in a bag. Put over the heat and cook until the tomatoes are tender but not broken. Pack into a stone jar, pour over the vinegar and when the pickles are cold add one-half cupful of grated horseradish and a tablespoonful of mustard seed. If the horseradish roots are too small to grate put them in whole. Cover with a weight and keep the jar well covered. These pickles are best when not too sweet.

Spiced, Pickled Peaches.—Take three pounds of sugar, three cupfuls of good vinegar, one ounce of cloves, two sticks of cinnamon, boil all together, then add seven pounds of ripe peaches which have been washed and the fuzz rubbed off. Cook the peaches in the spiced vinegar which has been boiled for a few minutes. Drop in a few at a time and when thoroughly scalded put into the cans. Boil the sirup down for another few minutes and pour over the peaches. These pickles may be kept in jars that are not perfectly sealed.

Never use rubber rings twice. Spoiled preserves may be the result.

Nellie Maxwell

O RARE CONTENT

Schmul—Which would you rather have, a million or twelve daughters?
 Levy—Twelve daughters.
 Schmul—Why?
 Levy—If I had a million, I'd want to have two, three, ten, a hundred millions more. But if I had twelve daughters, that would be enough!—Muskete.

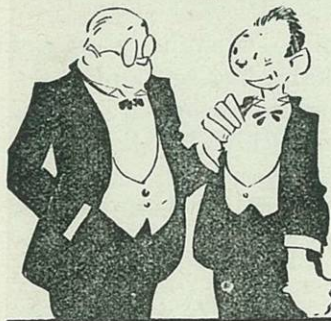
No Blindfold Test

When the elegant inlaid box of assorted cigarettes was passed, the guest just reached in and took one, which upon inspection seemed to be none of the recognized brands, although he was quite a connoisseur of smokes.
 However, he politely lighted it and began to smoke it, when, at the first few puffs, his hostess gasped and said: "Goodness gracious, you've got one of grandpa's cigarettes for asthma!"

Cheaper

"That house I have taken from you," said the dissatisfied tenant, "is horribly draughty. When I am sitting in the middle of the room my hair blows all over my head. Can't you do something for the windows?"
 "Don't you think, sir," replied the agent, suavely, "it would be easier and cheaper for you to get your hair cut?"—Sunderland Echo.

HOW HE KNEW

Jackson—Is he well up on English?
 Johnson—My friend, he fills in cross-word puzzles with an indelible pencil.

Bad Example

Mary had a little lamb,
 Its fleece was white, and how!
 It followed her where'er she went,
 So it's a black sheep now!

The Solution

The schoolmaster was explaining to his class of small boys the nature of common fractions. "If I take a potato, cut it in half, then in quarters, and then in halves again, what shall I have?"
 "Chips, sir," was the unexpected response from one small boy.

Education's Costs

"Since you gave your son a car has he kept his promise to do more studying at college?"
 "I'm certain of it, because he writes home much oftener now for money for books."

Wasted Energy

An umpire always wins his point:
 The players pay and pay,
 But still they try to talk him down—
 Why do they act that way?

A Mere Man

"Will you go to some commencement exercises with me?"
 "What is it?"
 "A charm school."
 "I don't think I could face all that collective charm."

Clean Record

Mistress—Do you think you will settle down here? You've left so many situations.
 Maid—Yes, m'm. But, remember, I didn't leave any of them voluntarily.—Perthshire Constitutional.

WHAT'S WRONG AND WHERE?

①

THERE ARE 11 MISTAKES IN THIS PICTURE

How good are you at finding mistakes? The artist has intentionally made several obvious ones in drawing the above picture. Some of them are easily discovered, others may be hard. See how long it will take YOU to find them. Solution next month.

Trije rodovi

DOGODKI IZ NEKDANJIH DNI

Spisal Engelbert Gangl

(Dalje.)

Pavel je stopil na ulico. Ozrl se je. Ni vedel, kam bi šel. K Ribiču je bilo še prezgodaj. Lenka ima zdaj posla se z drugimi gosti. A bil je žejen. Vse je gorelo v njem. Stopil je v prvo krčmo in sedel v kot. Čim bolj je pil, tem bolj so se mu razvemale misli. Očeta mu je torej ubilo vino, pri Ribiču so ga ubili. Kako? Zakaj? Kdo bi mislil sedaj na to! Zdaj pripravlja Lenka večerjo: zase, za očeta in za onega iz Zavinkovcev. In če se to zgodi, da ne bo Lenka njegova, tedaj bodo Ribičevi ubili tudi njega. A tja mora nocoj, naj se zgodi, kar hoče.

Ko je stopil iz krčme, je že mrak legal na zemljo. Temno je bilo po mestnih ulicah. Na nebu so se prižigale zvezde.

Pavel se je odkril in hodil po trgu. Glava mu je bila vroča in srce težko. Vino, izpito popoldan, ni zbudilo v njem dobre volje. Sedela je poleg njega temna slutnja, hodila z njim po trgu, stopila je z njim k Ribiču in sedla z njim za mizo. Tam so že bili zbrani njegovi prijatelji. Pozdravili so ga z veselimi klici. Željno so čakali Pavla in njegovih pesmi.

V drugem koncu so sedeli za mizo Ribič, Lenka in Zaviniščak. Ravnokar so večerjali. Ko je vstopil Pavel, se je sklonila Lenka nad krožnik, Ribič je natakal vino v kupice.

“Lenka, ali nimaš danes vina zame?” je glasno vprašal Pavel. Izpil je pravkar vino, ki so mu ga prijatelji natočili od skupne pijače.

“Ali ne maraš našega vina?” se je oglasilo na Pavlovo vprašanje troje grl.

“Boljše je ono, ki ga prinese Lenka,” je odgovoril Pavel. V očeh mu je svetil plamen strasti in jeze. Roka, ki je z njo objemal izpraznjeni kozarec, se mu je tresla. Kri mu je šinila v lica, da so mu gorela: videl je, da se je začelo za Lenko in Zaviniščaka skupno življenje. Lenkina pot se je obrnila od Pavlove. Ni lagala njegova slutnja.

“Vina, vina, vina!” je kričal Pavel in tolkel s praznim kozarcem po mizi. Lenka je hotela vstati, a oče jo je potisnil na stol nazaj. Vstal je sam in postavil na mizo nov bokal vina.

V tem, ko je oče odšel po vino, so se srečale Lenkine in Pavlove oči. Bile so polne otožnosti, kakor da se gledajo ob slovesu.

“Izgubljeno je!” so govorile Lenkine oči.

“Ali hočete ubiti tudi mene?” so izpraševale njegove.

“Kje so tvoje vesele pesmi?” vpraša sosed Pavla.

“Nagrobnico vam zapojem, če hočete,” odgovori Pavel in pije.

Glasno se zakrohoče družba. Zdelo se ji je, da je Pavlov odgovor dovtip.

“Ne smejte se!” zakliče Pavel. “Kdo se smeje ob pogrebu?”

“Ali kaj ti je danes?” ga vpraša eden izmed družbe.

“Zbrali ste se, da me pokopljete,” reče Pavel, “zakaj tudi mene ubijejo pri Ribiču.”

“Ali se ti blede? Ne umejemo te, govori jasno!” se oglasi nekoliko tovarišev Pavlovih.

“Pa vam povem jaz, kaj je danes Plescu!” reče Ribič. Vstal je s stola. Bil je velik in močan. Senca mu je segala skoro do stropa. “Pijan je!”

Bliskoma plane Pavel s stola. Omahne naprej in nazaj. Ko bi se ne ujel z roko za naslonjalo pri stalu, bi se sesedel ob steni.

“Ni res!” zakriči, “Ribič laže!”

Ribič stopi izza mize. Prestopil je dvakrat in stal pred Pavlom, roke v žepih.

“Kaj si rekel?” ga vpraša. Sklonil se mu je čisto do obraza. Začutil je Pavel, kako sope težko in razburjeno. Vsi so skočili s stolov. Lenka se je obrnila v stran. Za hip je zavladala v sobi tihota. Iz sosednje pivnice je šumelo pijano blebetanje.

“Kaj si rekel?” vpraša zopet Ribič, “povej še enkrat, če imaš pogum!”

Lenka je zbežala iz sobe. Obstala je pri vratih prve sobe in trepetaje čakala, kaj se zgodi.

Pavel se je uprl z eno roko ob mizo, z drugo je prijel kozarec. Hripav mu je bil glas, ko je kričal, da so se mu napele žile na vratu:

“Oni-le tam pri mizi . . . tisti iz Zavonkovcev je prišel . . . , da, prišel, da me pomaga ubiti . . . ubiti... Toda ne bo me . . .”

Zavzdignil je roko s kozarcem in jo obrnil proti Zaviniščaku. A lučaj je prestregel Ribič in iztisnil iz Pavlove roke vso moč. Iz pesti je zdrsnil kozarec na tla in se razletel v kose. Ribič ni izgovoril niti besede. Dvignil je Pavla izza mize in ga nesel skozi prvo sobo na cesto.

VII.

Po Ribičevi spalnici so odmevali pozno v noč trdi koraki.

Ribič je hodil gor in dol. Mahal je z rokami po zraku in jih zopet sklepal na hrbtu. Nemirno je plapolal plamen debele lojene sveče, ki je gorela na mizi, da se je dvigala in krčila Ribičeva senca. Črtala se je po tleh in po stenah kakor črna halja, ki se ziblje v vetru.

Tu zdolaj, koder ima Ribič zdaj svojo mesnico in gostilno, je svoje dni trgoval on, Pavlov oče. Umrl je že davno, ali v ponočnih urah, ko ni spanja, prihaja k Ribiču. Zbuja se mu v njegovih spominih, ki pospe zopet tedaj, ko pridejo z jutrom vsakdanje skrbi in vsakdanje delo.

Tudi zdaj se dviga Pavlov oče iz Ribičevih spominov. Bled, do smrti utrujen stopa iz njih. Njegovo umorjeno življenje kliče po osveti.

Bila sta prijatelja Ribič in Plesec. Še preden je moral Ribič k vojakom, je bil Plesecu najljubši tovariš. V dvanajstih letih, ko je bil Ribič pri vojaki, si je ustanovil in utrdil Plesec prodajalno. Bila je med prvimi v mestu. Vešč in skrben je bil nje mladi gospodar. Obetala se mu je lepa bodočnost, ko se še oženi in ustanovi lastno ognjišče.

Še srčneje je bilo prijateljstvo med Ribičem in Plesecem, ko se je prvi vrnil od vojakov. Vrnil se je Ribič, bogat v izkušnjah in doživljajih. Z njimi je kratkočasil prijatelja. Prinesel je tudi nekaj denarja s seboj. Po daljnih krajih in deželah, koder ga je vodil glas vojaške trombe, se je dalo tudi kaj prislužiti in priigrati. Zakaj dobro se je spoznal Ribič na karte. Že pred vojaškimi leti je bil zavezan vanje, a pri vojaki je spoznal vse tajnosti te igre, poštene in nepoštene. A tudi v srcu se je izpremenil. Kar je bilo v njem dobrega in mehkega, je posirovelo in okamenelo. In kakor prej, tako sta tudi zdaj prijatelja večkrat pokartala. A sreča se je vedno naklanjala k Ribiču, Plesec je zmeraj segal v žep. Pa saj je lahko; kaj se mu tudi pozna ta malenkostna zguba!

Tako je bilo pri Ribiču vedno nekaj drobiža. Toda samo ob tem ni smelo ostati. Oče je imel majhno gostilno. Da je privabljal goste, je imel za točajko lepo, živo dekle. Stari je umrl, sin je prevzel, kar je ostalo po njem. Tudi točajka je ostala pri hiši, in pol leta po očetovi smrti se je Ribič poročil z njo. Nista vprašala src, ali je prav tako ali ne, vzela sta se, ker je obema kazalo: Ribič je vedel, da si pridrži stalne goste, a ona, da se preskrbi za starost. Drugoval mu je pri poroki Plesec. Bila sta najboljša prijatelja, in tudi nevesto je poznal, odkar je služila pri Ribiču. Po težkem dnevnem delu se je mnogokrat veselil tamkaj.

V istem letu se je oženil tudi Plesec. Vzel je dekle, ki je bilo nekoliko let starejše od njega, ki ni bilo lepo, a je imelo nekaj denarja. Pri Pleščevi poroki je drugoval Ribič. Tako se je zdelo, da je med obema hišama sklenjeno nerazrušno prijateljstvo.

O Plesecu se je jela širiti govorica, da je bogat. Zavidno so ga začeli gledati ostali trgovci. V drugih meščanih pa je zbujal zaupanje in spoštovanje. Poverjali so mu razna častna mesta, a da utrdi med meščanstvom domnevanje o svojem bogastvu, se je ob mnogih prilikah kazal radodarnih rok. To pa tudi zategadelj, da naj bi bila zavist drugih trgovcev opravičena. A z ženo ni prišla v njegov dom ona sladka moč, ki priklepa moža na hišo. Ob večerih je rajši posedal pri Ribiču, ki je bil zgovoren in zabaven in katerega žena je bila vljudna prav tako kakor prej pred poroko. Stari Plesec je bil tak, kakoršen je zdaj Pavel. Lepo je pel in imel je goreče oči, ki so si želele drugačne žene nego jo ima. Spremljal je petje na kitaro. Ko so prišle pozne ponočne ure in ko je že vino poganjalo krki v glavo, je sedel, naslonjen na zid, na svojem navadnem prostoru, pel in brenkal, in Ribičeva žena je spremljala njegovo petje z visokim, zvonkim glasom.

Naposled je vzel Ribič iz omare karte.

“Ali jih ne bi nekoliko vrgla?” je vprašal Plesea. Plesec pa je samo čakal tega vprašanja.

Ribič je začel igro s trezno glavo, Plesea je slepilo vino.

Igrala sta za lep denar. Rasli so bankovci na mizi. Višja in višja je bila vsota. Še ena karta . . . V trepetu so čakali prsti enega in drugega, kdaj sežejo po kupu denarja. Čulo se je samo, kako pada zdaj in zdaj karta na mizo. V strahu in upu so drhtele žile. Okna so bila skrbno zagrnjena, da ne bi videla noč, kam se nagne sreča. Toda Ribič se je razumel na karte. Igral je v početku tako, da je upal Plesec na dobiček. S tem mu je vzbujal strast in moril trezni preudarek, a naravnaval je tok igre v svojo korist. In ko je padla zadnja karta, so pobledela Plesecu lica: Izgubljeno! . . . S pritajenim smehom je pograbil Ribič denar in ga shranil v žep. Namignil je ženi, ki je natočila Plesecu kupico: “Kaj bi žalovali! Bo pa prihodnjič drugače! Pijte!”

“Ha, kaj to! Saj imamo!” se je tolažil Plesec. Z vinom si je pregnal čudno tesnobo, ki se mu je dvigala v grlu.

“To je malenkost. V enem dnevu jo zaslužim!”

Začelo se je iznova, a izteklo se je po starem.

Svitalo se je že na vzhodu, ko je šel Plesec proti domu. Odvihal je ovratnik in skrnil glavo vanj, da bi ga nihče ne spoznal, ako bi ga kdo srečal. Saj so ljudje že vstajali. In sram bi ga bilo, ako spozna kdo, da je ponočnjak čislani meščan in trgovec Plesec.

Žena ga je čakala doma v skrbeh in solzah. Ni mu rekla žal besede, ni proseče dvigala rok proti njemu. Tudi tedaj ne, ko se ji je rodil sin Pavel. Zgodaj je vstajala in delala zase in za moža. Ta je prihajal v poznih dopoldanskih urah v prodajalno, ker je dolgo spal. Bil je čmeren, zadirljiv, oduren. V srcu se je kesal in žal mu je bilo prečute in preigrane noči; a strast, ki se je že razrasla po njegovih prsih, ga je delala nestrpnega, ker ni bilo tako dolgo večera. Skoro vsak dan je okrog poldneva prihajal k njemu v prodajalno Ribič. Prišel je s smehljajočim licem, odšel s prijaznim vprašanjem, ali se oglasi zvečer kaj pri njem?

Pri večerji bi žena rada začela razgovor.

V zibelki, v temnem kotu, je ležal Pavel. Siadko je spal. Angelci so plavali nad zibelko.

Vstala je mati in stopila k zibelki. Nalahko je odgrnila zaveso, ki je visela nad obrazkom.

"Poglej, kako lepo spi!"

Dvignilo je moža nagnenje, srce ga je sililo k otroku. Zagledal je v zibelki majhno, okroglo glavico. Dve cvetoči ličeci je zagledal, ki sta ljubko počivali na mehki beli blazini. Dasi je mati rahlo dvignila zaveso, je vendar komaj slišni šum prebudil nežno spanje otrokovo. In glej: lepe, vlažno-svetle oči so izpregledale; dve debeli, beli ročici sta se speli h gledalcema, v licih sta se izdolbli jamici, vsa soba se je napolnila s sladkim, veselim smehom.

Žena je objela moža. Glava se ji je naslonila na njegove prsi.

"Ali nič ne maraš Pavelčka?" ga je vprašala.

Nič? Nič odgovora ni bilo. Izvil se je iz ženi-nega objema, stopil je po sobi. Ali naj ostane? Ali naj gre? Pa kaj hoče zdaj doma? Ženi je treba počitka, a njemu razvedrila. Saj še ni pozabil sinočnje izgube. In morda bi ga žena začela izpraševati, kaj je delal tako dolgo. Če bi ji povedal resnico, bi bila še bolj žalostna.

"Samo nekoliko grem, pridem takoj! Kaj bi rekli, ko bi me ne bilo? Da mi ne daš z doma!"

"Saj res!" je rekla, ne da bi vedela, kaj je hotel reči. Sklonila se je nad zibelko. Drobní otrokovi prstki so ji segli v lase. Poigraivali so se z njimi, lovili se med njimi. Potem so se nehali igrati. Omahnile so ročice; dete je zaspalo; zasnivale so ga materine solze . . .

Do zibelke je prihajal ropot korakov, ki so se izgubljali po stopnicah v vežo. Bilo je čuti, kako so se odprla in zaprla vrata, kako so stopili koraki na cesto. Bilo jih je slišati manj in manj. Naposled so se izgubili v noč. Bilo je mirno vse naokrog. Le v njenem srcu se je dvigala bridkost, tako velika in težka, da ni mogla iz prsi nikamor, niti v solze se ni mogla več izliti.

In potem se je nekega dne zgodilo, da ni mogel Plesec ugoditi terjatvi, ki mu je prišla iz tvornice, odkoder je prejemal blago.

Stopil je k Ribiču in ga prosil, naj mu posodi toliko in toliko. Prosil je več, nego je rabil, da pokrije dolg. Z ostankom je hotel poskusiti iznova srečo v igri. Ribič mu je dal posojilo na visoke obresti. Posodil mu je njegov denar.

Odslej je šlo vedno hitreje navzdol. Plesec je bil ves Ribičev, a še bolj ga je omrežila njegova žena, ki ga je znala tolažiti in mu natakati vina. Vse, kar je imel, je prehajalo v Ribičeve roke. Z denarjem, ki ga je znosil k njemu, je krpal dolgove in tako bredel čimbolj v pogubo. Postal je popolnoma odvisen od Ribiča.

(Dalje prih.)

ŠIRITE "ZARJO"

Poklon cenjenim glavnim uradnicam in vsem članicam
vrle Slovenske Ženske Zveze

ANTON JAKSETIČ,

POTOVALNI IN GLAVNI ZASTOPNIK AMER.
SLOVENCA

14701 Thomas Avenue, Cleveland, Ohio

— Naš lekarnar —

JOSEPH HLAVATY

1858 West 22nd Street, Chicago

Zanesljiva zdravila — Najnižje cene.

ZDRAVNIŠKI PREDPISI se izvršujejo natančno
po navodilih.

Phone Canal 0151 — 0164

MRS. MARY GLAVAN

ZASTOPNICA AMERIKANSKEGA SLOVENCA
IN AVE MARIA

13721 Eaglesmere Avenue,

CLEVELAND (COLLINWOOD), OHIO

Imam v zalogi mašne knjige, rožne vence, plošče in druge enake reči. Nadalje krasne ovratnice v vseh barvah, nad 300 zdravniških, kuhinjskih in toaletnih predmetov, vse sveže in garantirano. Na zahtevo pošljem cenik zastoj. Se toplo priporočam vsem članicam S. Ž. Z. po širni Ameriki.